

Programació didàctica de Música de Cambra

Curs 2026-2027

**Conservatori Professional de Música
"Rafael Talens Pelló"
Cullera**

ÍNDEX

1. NORMATIVA VIGENT

2. JUSTIFICACIÓ

3. INTRODUCCIÓ

4. CONTEXTUALITZACIÓ

- Situació geogràfica. Població. Socio-economia
- Oferta formativa. Ràtio
- Instal·lacions del Centre
- Professorat
- Alumnat

5. METODOLOGIA

5.1. Anàlisi del desenvolupament evolutiu de l'alumne en l'etapa dels ensenyaments professionals:

- 5.1.1. Desenvolupament físic
- 5.1.2. Desenvolupament social
- 5.1.3. Desenvolupament cognoscitiu
- 5.1.4. Desenvolupament emocional
- 5.1.5. Desenvolupament musical

5.2. Principis pedagògics i didàctics dels Ensenyaments Professionals:

- 5.2.1. L'atenció a la diversitat
- 5.2.2. Desenvolupament de l'autonomia de l'alumne
- 5.2.3. La motivació com a eix vertebrador de l'aprenentatge
- 5.2.4. Paper dinamitzador del professor
- 5.2.5. Orientació educativa i professional de l'alumnat
- 5.2.6. Interdisciplinarietat.

5.3. Principis pedagògics i didàctics sobre els quals fonamentar la intervenció a l'aula de música de cambra:

- 5.3.1. Atendre la diversitat: adaptabilitat.
- 5.3.2. Partir del nivell de desenvolupament de l'alumne.
- 5.3.3. Afavorir la construcció d'aprenentatges significatius.
- 5.3.4. Desenvolupar l'autonomia de l'alumne en el seu estudi diari: autoavaluació, autocrítica i hàbits de treball.
- 5.3.5. Desenvolupament d'una organització i disciplina.

- 5.3.6. Motivar a l'alumne: incorporació de les Tics, activitats extraescolars...
- 5.3.7. El paper dinamitzador del professor: especte i aprenentatge pràctic.
- 5.3.8. Orientar educativa i professionalment a l'alumnat: iniciativa personal i esperit emprenedor.

6. COMPETÈNCIES

- 6.1. Competència en comunicació lingüística.
- 6.2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia:
- 6.3. Competència digital:
- 6.4. Competència per a aprendre a aprendre:
- 6.5. Competències socials i cíviques:
- 6.6. Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor:
- 6.7. Consciència i expressions culturals:

7. OBJECTIUS

- 7.1. Objectius generals dels Ensenyaments Professionals (Decret 158/2007).
- 7.2. Objectius específics de l'assignatura de Música de Cambra (Decret 158/2007).
- 7.3. Seqüenciació d'objectius per cursos.

8. CONTINGUTS

- 8.1. Seqüenciació de continguts per cursos

9. CRITERIS D' AVALUACIÓ

10. CONSIDERACIONS GENERALS I METODOLÒGIQUES SOBRE L' ASSIGNATURA DE MÚSICA DE CAMBRA.

11. L' AVALUACIÓ

- 11.1. Criteris, procediments d'avaluació i criteris de qualificació.
- 11.2. Instruments d'avaluació.
- 11.3. Activitats de recuperació per a l'alumnat amb assignatures pendents de cursos anteriors.

12. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- 12.1. Mesures d'atenció a la diversitat.

- 12.2. Estratègies per a l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

13. ÚS DE LES TIC A L'AULA

- 13.1. Mesures per a la difusió de les bones pràctiques en l'ús de les TIC.

14. CONVIVÈNCIA ESCOLAR

- 14.1. Concreció dels acords i continguts per a promoure la convivència escolar adoptats en el pla de convivència.

15. ACTIVITATS ARTÍSTIQUES COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

16. AUDICIONS O RECITALS QUE L'ALUMNAT REALITZARÀ DURANT EL CURS.

17. L'ORIENTACIÓ EDUCATIVA I ACADÈMICA EN L'ÀMBIT DE LES ENSENYANCES PROFESSIONALS DE MÚSICA.

1. NORMATIVA VIGENT

La present programació s'articula entorn dels criteris preceptius expressats en la següent normativa vigent:

Normativa Estatal (Àmbit Estatal)

- Llei Orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació (LOE), modificada per la Llei Orgànica 3/2020, del 29 de desembre (LOMLOE).
- Reial Decret 1577/2006, de 22 de desembre, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels ensenyaments professionals de música regulats a la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.
- Reial Decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics regulats a la llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
- Reial Decret 428/2013, del 14 de juny, pel qual s'estableixen les especialitats docents del Cos de Professors de Música i Arts Escèniques vinculades als ensenyaments de Música i de Dansa.
- Reial Decret 943/2003, de 18 de juliol, pel qual es regulen les condicions per flexibilitzar la durada dels diversos nivells i etapes del sistema educatiu per als alumnes superdotats intel·lectualment.
- Reial Decret 14/2023, de 17 de gener, pel qual es modifica el Reial Decret 242/2009, de 27 de febrer, pel qual s'estableixen les convalidacions entre els Ensenyaments Professionals de Música i de Dansa i l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria de i els ensenyaments professionals de Dansa

Normativa Autonòmica (Comunitat Valenciana)

- Decret 158/2007, de 21 de setembre (currículum ensenyaments professionals, modificat pel Decret 46/2026)
- Decret 159/2007, de 21 de setembre (currículum ensenyaments elementals)
- Decret 46/2026, del 27 de març (modifica els decrets 158/2007 i 159/2007, del 21 de setembre; el Decret 167/2017, del 3 de novembre i el Decret 2/2022, del 14 de gener).
- Decret 57/2020, del 8 de maig (organització i funcionament de conservatoris).
- Decret 104/2018, de 27 de juliol (desenvolupament de l'equitat i la inclusió al sistema educatiu valencià)
- Ordre 8/2026, del 24 d'abril, sobre el procés d'admissió i matrícula.

- Ordre 28/2011 i Ordre 49/2015 (Vigent únicament en els aspectes d'ordenació general, permanència i promoció no afectats per l'Ordre 8/2026 o altres normes superiors)
- Ordre 32/2011, de 20 de desembre, reguladora del dret a l'objectivitat en l'avaluació i el procediment de reclamació.
- Ordre 20/2019, del 30 d'abril per a la inclusió educativa.
- Resolució de 30 d'abril del 2026, sobre el procés d'admissió i matrícula
- Circular 1/2025 específica sobre flexibilització en ensenyaments elementals i professionals de música i dansa per a altes capacitats o precocitat.
- Resolució de 29 de juliol de 2026 (instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i organització de l'activitat docent dels conservatoris per al curs 2026-2027)

2. JUSTIFICACIÓ

L'exercici de l'autonomia pedagògica suposa que l'equip educatiu participe activament en la planificació del currículum que es desenvolupa en el seu centre i per a això cada docent ha de tindre possibilitat real de reflexionar sobre la seua pràctica, revisant-la i modificant-la per a ajustar-la millor a les característiques i necessitats dels seus alumnes; ha de posar en comú els seus coneixements, els seus criteris i la seua experiència per a aconseguir acords compartits que asseguruen la coherència i l'adequació de la intervenció educativa. El docent ha de creure en la seua programació per a així poder dur-la a terme de manera satisfactòria.

"Una programació és una planificació o organització d'una matèria educativa de manera coherent i previsible". Cal no confondre el fet de programar amb el d'ensenyar. Realitzar una programació exigeix un esforç que pot estalviar temps i anticipar-se a unes circumstàncies possibles (Pliego de Andrés, 2016).

És necessari realitzar una programació que s'adapte a l'alumnat, centre, professor i aula on s'imparteixen les classes. D'aquesta manera, si el text té els requisits i característiques essencials pot ser de gran ajuda per al professor i l'alumne, perquè el fet de programar les classes d'un curs lectiu pot avançar el treball i ha d'ajudar a organitzar les tasques que s'abordaran a l'aula. Realitzar una bona programació és primordial per a la consecució dels objectius amb l'alumne en el procés d'aprenentatge i, no menys important, per a que adquirisca una perspectiva molt més àmplia i siga capaç d'involucrar a tots els sectors del sistema educatiu (alumne, professor, pares, centre...) en un projecte comú.

Els alumnes han de convertir-se en millors intèrprets amb una formació tècnic-instrumental apropiada, però també han d'adquirir una formació cultural que vaja

més enllà de la pràctica instrumental. És necessari que els alumnes coneguen el rerefons social que té la música i a través d'ella, acceptar la pluralitat social i cultural de la societat. Aquests punts clau són el punt de partida per a la planificació i redacció de la present programació.

Aquesta programació segueix una estructura prèvia, però és un element flexible, subjecte a modificacions individualitzades segons l'evolució dels alumnes sense per això deixar de costat els objectius finals els ensenyaments Elementals o Professionals.

Els sis cursos que componen els Ensenyaments Professionals configuren una etapa molt important per al desenvolupament del futur músic, ja que al llarg d'aquest període ha de desenvolupar-se una tècnica musical correcta i eficaç. Els conceptes musicals adquirits durant aquesta etapa han d'anar madurant a poc a poc per a així, convertir-se en la base per a un gran intèrpret. En aquesta etapa, els alumnes ja poden abordar un ensenyament més fixat en la transmissió de sentiments i emocions i no tant en la tècnica més àrdua. Se'ls pressuposa un treball tècnic anterior, amb el que es pot desenvolupar molt més la musicalitat que en l'etapa Elemental. En els Estudis Professionals, l'alumne és més madurs cognitivament parlant i, per tant, ha de ser crític amb si mateix i aplicar la tècnica instrumental que està desenvolupant a l'aspecte de la musicalitat.

Encara que la majoria d'alumnes no sàprien encara si es volen dedicar a la música professionalment, el professor ha d'adquirir un paper dinamitzador dins d'aquests Ensenyaments, tenint en compte l'aprenentatge de l'alumne, l'adquisició de competències i la consecució d'objectius a curt i llarg termini. Tenint en compte que la pràctica instrumental ha d'ocupar molt de temps diari, el professor intentarà aconseguir en l'alumne que aquesta supose un estímul de superació personal.

La programació en els Ensenyaments Professionals valorarà els progressos de l'alumne respectant la velocitat d'aprenentatge de cada cas particular. Serà un element essencial capaç de garantir el treball interdisciplinari, i un far que guie i impliqui l'alumne en el seu propi procés d'aprenentatge, al mateix temps que llança llum i marca el camí de l'aprenentatge al llarg d'aquesta etapa tan important.

3. INTRODUCCIÓ

La pràctica de la música de cambra durant el període d'estudis corresponent a les ensenyances professionals de música respon a un conjunt de necessitats de l'alumnat de música que difícilment poden ser ateses si no és a través d'esta activitat.

L'activitat cambrística suposa el vehicle fonamental per a integrar i posar en pràctica una sèrie d'aspectes tècnics i musicals l'aprenentatge dels quals a través dels estudis instrumentals i teòrics posseeix forçosament un caràcter analític que ha de ser objecte d'una síntesi ulterior a través de la pràctica interpretativa. La pràctica de la música de cambra compleix una funció decisiva en el desenrotllament de l'oïda musical en tots els seus aspectes. El repertori cambrístic constitueix el mitjà idoni perquè l'alumne desenvolupi el sentit de l'afinació, desenrotllament que no pot deixar de ser intuïtiu i mimètic, que es resisteix a ser ensenyat o transmès per mètodes racionals i que requereix una llarga praxi musical, preferentment en conjunt.

Una de les característiques fonamentals de la pràctica cambrística és l'absència de director o directora. Això obliga a desenrotllar les competències necessàries de comunicació visual i gestual entre els membres del grup, aprendre a valorar la importància de la respiració conjunta, establir criteris comuns d'interpretació i, en definitiva, afavorir el desenrotllament d'una nova dimensió de la interpretació basada en la codirecció. Així mateix, l'exercici de la música de cambra estimula la capacitat -imprescindible per a tot músic- per a escoltar els altres instruments mentre es toca el propi i per a desenrotllar el sentit de «sonoritat del conjunt».

La interacció entre diversos instrumentistes col·labora igualment al desenrotllament de la sensibilitat en matèria de dinàmica, fraseig, ritme i vibrato: quant a la «dinàmica», per exigir una sensibilització respecte a l'audició de plans sonors i a la percepció de la funció exercida en cada moment per cada un dels instruments (solística, acompanyant, contrapuntística, harmònica, etc.); quant al «fraseig», perquè col·labora a desenrotllar el sentit del diàleg i la mímesi musical; quant al «ritme», perquè la música de conjunt exigeix per si mateixa una precisió i compenetració rítmica que faci possible la simultaneïtat i l'ajust entre els diversos instruments, alhora que propicia el desenrotllament de la comunicació a través del gest, i de qualsevol altra forma no verbal, entre els instrumentistes (entrades, definició del 'tempo', rubato i altres modificacions del «tempo», talls finals, respiracions, etc.); quant al «vibrato», en el sentit que la pràctica cambrística obliga a homogeneïtzar i simultaniejar el període, la velocitat i l'amplitud dels diversos vibratos.

La música de cambra obliga els músics que la practiquen a desenrotllar determinats hàbits d'autodisciplina i mètode extremadament beneficiosos, com ara l'homogeneïtzació de l'articulació, la planificació dels colps d'arc en els instruments de corda o de les respiracions en els de vent, etc., alhora que permet el contrast de l'instrument propi amb altres de diferent naturalesa.

Des d'un punt de vista musical, la pràctica cambrística és imprescindible per a la maduració d'un músic en el terreny de l'expressivitat i l'emotivitat, ja que suposa

un camp idoni perquè la capacitat afectiva del futur músic aflore en la seua interpretació, fet que ha de ser propiciat com més prompte millor.

Al seu torn, l'intercanvi d'idees i la confrontació entre diversos punts de vista interpretatius resulta summament formativa i estimulant per a un instrumentista en període de formació, col·labora al desenrotllament de la capacitat analítica i fomenta que la interpretació responga a una idea musical i transcendisca el nivell de mera lectura. Així mateix, la pràctica i el coneixement del repertori de cambra suposa un pas decisiu en el coneixement del repertori de l'instrument i de l'evolució estilística dels diferents períodes de la història de la música.

En suma, el cultiu de la música de cambra resulta absolutament complementari de la formació instrumental, permetent l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en la classe d'instrument, dins d'una activitat que, a causa del seu caràcter lúdic, permet la pràctica musical en condicions ideals d'espontaneïtat i distensió.

4. CONTEXTUALITZACIÓ

Situació geogràfica. Població. Socioeconomia

El C.P. M. "Rafael Talens Pelló" de Cullera és un centre de titularitat pública de la Generalitat Valenciana que acull entre 300 i 350 alumnes.

La població de Cullera es troba a la comarca de la Ribera Baixa. Té uns 22.000 habitants en hivern (encara que aquesta xifra es dispara en l'estiu). La seua activitat econòmica tradicionalment ha estat vinculada a l'agricultura (arròs i taronges), i a la pesca, encara que aquest terreny l'ha cedit en favor del turisme, l'hostaleria i el sector serveis. L'activitat socioeconòmica és temporal, sobretot en els mesos de primavera i estiu. En aquestes èpoques, Cullera quadruplica la seua població i la seua oferta de serveis en els multitudinaris comerços.

Cullera posseeix una tradició musical centenària lligada a la història de les seues dues principals agrupacions: "Ateneu musical" i "Santa Cecília". El Conservatori cobreix la franja d'estudis públics en un mapa educatiu saturadíssim d'oferta educativa musical.

Oferta formativa. Ràtio

El centre ofereix la possibilitat de cursar Ensenyaments Elementals i Professionals de música en les especialitats de Corda, Vent fusta, Vent Metall, Percussió, Piano i Cant. També es cursen assignatures grupals dins dels diferents

plans educatius com a Cor, Conjunt, Orquestra, Llenguatge Musical, Harmonia, Anàlisi, Història de la Música etc.

En les especialitats, la ràtio és de 60 minuts a la setmana i les classes són individuals. En l'assignatura de Música de Cambra el ràtio també és de 60 minuts, i aquesta especialitat es desenvolupa al llarg de 4 cursos (des de 3r de professionals fins a 6é de professionals).

Instal·lacions del centre

El centre és relativament nou (de 2006) fet pel qual podem dir que les instal·lacions són relativament noves i molt adequades, encara que patim problemes d'insonorització i reverberació dins de les aules instrumentals.

Disposem de Sala d'actes, Biblioteca, Cafeteria (sense concessió), Aula d'informàtica, Aula d'orquestra i cor, 4 despatxos, sala de professors, 40 aules individuals i dues cabines d'estudi. Els espais són amplis, amb bona il·luminació natural i bon accés, ja que es disposa també d'ascensor.

Professorat

El Claustre del centre està format per 43 professors, dels quals 26 tenen el seu destí definitiu en el centre, 13 són interins, i 4 estan en comissió de serveis. El percentatge de professors amb destinació definitiva és d'un 60%, la qual cosa dona una idea del potencial d'aquest centre per a escometre projectes vinculats a una continuïtat.

En els últims cursos s'està produint un relleu generacional, i malgrat això, l'edat mitjana és alta (prop dels 51), i hi ha un nombrós grup de professors a punt de jubilar-se. Pràcticament en 6 anys, es renovarà un 20% de la plantilla.

Alumnat

La majoria d'alumnes prové de Cullera (65%), encara que hi ha alumnes que es desplacen per a cursar estudis dones de poblacions de la Ribera Baixa com Sueca, Fortaleny, Favara, Albalat de la Ribera o Polinyà. Llitem dia a dia contra l'abandó escolar i la fugida d'alumnes a centres privats de música de la ciutat, en la qual hi ha una oferta educativa sobredimensionada.

5. METODOLOGIA

5.1. Anàlisi del desenvolupament evolutiu de l'alumne en l'etapa dels ensenyaments professionals.

El desenvolupament de la capacitat musical forma part del desenvolupament evolutiu general dels alumnes, del seu desenvolupament físic, intel·lectual, afectiu i social, de tal manera que està lligat i és interdependent amb la resta dels aspectes evolutius que experimenta un individu des del seu naixement fins a la seua mort.

Així doncs, comprnent les característiques evolutives de les diferents etapes per les quals evoluciona l'home, indubtablement, serem conscients d'aquelles limitacions o nivells de desenvolupament propis de cada estadi, i aconseguirem adaptar l'educació musical a la individualitat dels alumnes, ajustant l'ensenyament a la capacitat d'aprenentatge que experimenten els alumnes en els diferents moments de la seua estada en el Conservatori.

Generalment, els alumnes que cursen els estudis professionals de música tenen una edat compresa entre 12 i 18 anys. Estan en una etapa de la vida en la qual els canvis corporals i cognitius són molt evidents: l'adolescència. Sol ser una època d'estat exploratori com a individu. És un període en el qual apareixen els interessos vocacionals. Es produeix una gran intensificació de la vida emocional, sobretot, quan l'adolescent amplia les seues activitats a la recerca de noves experiències i coneixements. Normalment, és un període d'esperances i anhels que, moltes vegades, estan molt allunyats de la realitat. Durant aquesta etapa, la llar familiar es converteix en una espècie de gàbia, perquè l'adolescent desitja acció i aventura.

5.1.1. Desenvolupament físic:

En aquest període, els adolescents són conscients dels seus canvis i poden reaccionar a ells amb fascinació, horror o emoció. Els alumnes d'aquests ensenyaments es troben en la pubertat, en la qual experimenten un desenvolupament físic ràpid i complet. Però per a aconseguir la maduresa psicosocial han de passar molts anys més.

Al principi de l'adolescència, l'activitat hormonal produeix les seues primeres manifestacions en desenvolupar-se els òrgans reproductors. Es produeix el canvi d'un cos infantil a un cos adult. Aquests canvis hormonals físics, també afecten el funcionament del sistema nerviós central, a l'estat d'ànim i al comportament en societat.

Els adolescents s'enfronten a aquests canvis fixant la seua atenció en el seu nou estat físic, en el que la societat considera com a atractiu o bonic. Els alumnes, a vegades, estan molt pendents d'agradar als altres, de sentir-se bé físicament, de la seua imatge corporal, el seu pes o del ritme del seu desenvolupament. Per tant, les reaccions emocionals dels adolescents als canvis físics són tan importants com els propis canvis.

5.1.2. Desenvolupament social:

En l'adolescència, els alumnes tenen la necessitat de tindre bons amics. Anteriorment, els xiquets busquen tindre companys de joc de la seua mateixa edat, però no hi ha una implicació emocional intensa. Busquen als seus pares per a cobrir les seues necessitats emocionals. La maduració física i sexual comporta l'aparició de nous sentiments i necessitats emocionals amb la conseqüent emancipació dels pares. Busquen a altres adolescents per a trobar el suport que abans trobaven en la família.

Els adolescents desitgen una relació més afectiva, per a compartir l'afecte, els problemes i les emocions més íntimes i personals. Necessiten persones pròximes que romanguen al seu costat donant-los comprensió i cura. Per tant, en l'adolescència, aconseguir formar i mantindre relacions socials amb persones de la mateixa edat està implicat de manera positiva amb l'ajust en la societat i amb el rendiment.

En aquest període, les amistats són molt importants, perquè els adolescents solen sentir-se insegurs respecte a si mateixos. No tenen una personalitat forta i definida i, tampoc, una identitat segura. Fent amics, els joves guanyen força i autoestima. En conseqüència, guanyen força i estableixen fronteres personals en un món hostil per a ells.

Un problema molt comú en els adolescents és la soledat. Se senten sols perquè tenen dificultats per a relacionar-se amb els seus iguals, per problemes emocionals o familiars o altres situacions.

5.1.3. Desenvolupament cognoscitiu:

En els primers anys de l'adolescència, la majoria dels adolescents pensen molt sobre si mateixos. Es consideren singularment especials i molt més importants en el

pla social del que ho són en realitat. Tenen la creença que són invencibles i que s'han convertit en el centre del món.

A mesura que avança l'adolescència, els adolescents comencen a pensar de forma molt més lògica. Jean Piaget va ser el primer a observar els avanços del raonament adolescent. Piaget va definir aquest estadi com el "pensament operacional formal", quarta i última etapa del desenvolupament cognitiu que es caracteritza per una lògica més sistemàtica i per la capacitat de pensar sobre idees més abstractes. El pensament de les operacions formals requereix la capacitat de formular, provar i avaluar hipòtesi. Per tant, els alumnes comencen a utilitzar el pensament hipotètic-deductiu, pensant en termes de possibilitats, no sols de realitat ("Què passaria si...?").

Els adolescents es converteixen en persones molt més introspectives. Comencen a jutjar les actituds tradicionals i a pensar de manera molt més creativa. Mentre que el pensament infantil és més concret, l'adolescent pot tractar fàcilment amb metàfores.

5.1.4. Desenvolupament emocional:

Els adolescents busquen establir un sentit clar d'identitat. Necessiten saber qui són, cap a on van i les seues possibilitats d'arribar allí. En el procés de resoldre aquestes preguntes, els adolescents van formant els seus valors i les seues conviccions morals.

La pràctica musical també contribueix a formar una imatge de cada alumne, ajustada a les possibilitats i característiques. Actuar en públic exigeix demostrar seguretat i autocontrol, a més de domini de la memòria i de capacitat comunicativa. En una audició o concert, l'alumne s'enfronta a la possibilitat de conèixer de forma més realista les seues capacitats i les seues limitacions i rebre dels altres els estímuls necessaris per a reforçar la seua personalitat. A més, aquests ensenyaments permeten canalitzar les emocions i afectes dels adolescents i, amb això, poden desenvolupar una personalitat més equilibrada.

5.1.5. Desenvolupament musical:

Pel que a l'educació secundària es refereix, malgrat la inclusió de l'assignatura de música en el currículum, no s'ha aconseguit marcar una diferència i que la música ocupe un lloc significatiu en la formació i aprenentatge dels adolescents.

Possiblement és perquè els continguts de l'assignatura en els instituts estan molt enfocats a la consecució d'aspectes molt teòrics, deixant en un segon pla la interpretació i la creació. La música pot tindre un paper molt important en el creixement d'un adolescent, per tant, s'hauria de proposar un ajust a la realitat social dels alumnes.

D'altra banda, els adolescents que estudien música en el conservatori poden tindre molts beneficis respecte a uns altres. Per exemple, estudiar o escoltar música afavoreix l'aparició de reaccions cognitives o fisiològiques, com a relaxació, tensió, calfred, etc. La música pot servir com a instrument per a l'autocontrol.

La pràctica i escolta de música comporta una intensificació de les emocions quotidianes, així com una millora dels estats d'ànim. L'estudi musical, a vegades, pot distraure'ls de les preocupacions o evitar l'avorriment, situacions freqüents en l'adolescència.

Tal com afirmen Salvador Oriola i Josep Carnicer, en el seu article sobre la música i l'adolescència, la música també pot actuar com un impulsor de la memòria emocional. La interpretació d'una obra en concret o l'escolta d'una peça musical se solen vincular a situacions ja viscudes. Els adolescents són propensos a entrellaçar una obra musical amb experiències vitals passades a les quals atorguen un significat especial, amb el que, quan volen evocar aquestes situacions i sentir les emocions experimentades, tornen a escoltar o interpretar la mateixa peça.

D'altra banda, se suposa que un alumne que està formant-se musicalment aprecia el valor estètic d'una peça musical. La música ocupa un lloc molt important en la vida d'aquests adolescents i per això és un tema molt recurrent en moltes de les seues converses. És molt comú que parlen sobre la pràctica de l'instrument, sobre músics professionals o sobre concerts i concursos. Per tant, es pot afirmar que l'estudi de la música afavoreix la competència social en el creixement dels adolescents. Tindre els mateixos gustos musicals significa molt per a un adolescent. Pot ser sinònim d'atracció social, ja que es comparteixen opinions estètiques, valors, creences etc.

Segons Susana Flores, en la seua tesi sobre la música i l'adolescència, cal destacar que els gustos musicals de cada persona representen un ingredient més de la seua pròpia identitat. L'adolescent s'identifica amb el gènere musical que li agrada, amb un solista, amb un professor... la qual cosa pot manifestar-se en moltes ocasions en elements extra-musicals com pot ser la manera de vestir, les obres que escolta o interpreta, o fins i tot el seu comportament. D'aquesta manera, els adolescents formen la seua personalitat i la seua identitat. També, la participació en activitats musicals extra-curriculars pot augmentar el seu estatus entre el seu grup d'amics.

Els adolescents que estudien música solen utilitzar la pràctica instrumental com un mitjà d'expressió; poden expressar, a través de l'instrument, determinades emocions que, mitjançant la parla, no serien capaces d'expressar. Mentre que per als adolescents del gènere masculí és més comú que la pràctica musical pugui ser un mitjà per a crear una certa impressió en els altres i mostrar les seues virtuts tècniques.

És important tindre en compte que l'estabilitat emocional en els adolescents pot veure's afectada en moltes ocasions. Per això, la mateixa educació musical rebuda pel mateix individu en dos moments o sessions diferents pot ser percebuda de manera diferent.

Per tant, l'educació musical i el professor han d'adaptar-se al temperament o personalitat de cada alumne amb la finalitat de potenciar i enriquir la seua experiència musical i, així, aconseguir una formació molt més sòlida que permeti un desenvolupament personal correcte.

5.2. Principis psicopedagògics i didàctics dels ensenyaments professionals:

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, per la qual s'estableix el currículum dels ensenyaments elementals i professionals de Música, deixa molt clar en el seu preàmbul que "l'educació és el mitjà més adequat per a construir la personalitat dels joves, desenvolupar les seues capacitats i conformar la seua pròpia identitat personal". Per tant, una bona educació és el principal recurs d'un país.

D'aquesta llei es desprenen uns principis pedagògics molt concrets, que han de ser el pilar fonamental de la present programació. Aquests principis són:

5.2.1. L'atenció a la diversitat:

Tal com s'afirma en el Títol Preliminar de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, "el sistema educatiu ha de ser flexible per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds i necessitats de l'alumne, així com als canvis que experimenten els alumnes". Així doncs, els ensenyaments professionals de música garantiran la igualtat de drets i oportunitats per a superar qualsevol discriminació.

Els ensenyaments professionals afavoreixen la planificació docent, per a donar respostes a les diferents necessitats de l'alumnat. Precisa, per tant, d'una avaluació individualitzada de la situació de partida de cada alumne, d'on pot desprendre's la

necessitat de plantejar diferents intencions i estratègies adaptades als diferents ritmes i nivells d'execució.

5.2.2. Desenvolupament de l'autonomia de l'alumne:

Des d'aquests ensenyaments, es busca partir del nivell educatiu de cada alumne en la consecució dels seus objectius, així com el desenvolupament de les seues capacitats i la responsabilitat en la presa de decisions per a arribar a l'autonomia plena. De fet, segons el que s'estableix en l'article 45.1 de la Llei orgànica d'Educació, "Els ensenyaments artístics tenen per finalitat proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat, així com garantir la qualificació dels futurs professionals de la música, dansa, l'art dramàtic, les arts plàstiques i el disseny". Per tant, per a convertir-se en professionals de la música, els alumnes han d'anar convertint-se en individus més autònoms i independents, i així anar formant-se i preparant-se per al món professional.

El sistema educatiu espanyol, segons l'Article 2 de la Llei orgànica d'Educació, té com a fi "el desenvolupament de la capacitat dels alumnes per a regular el seu propi aprenentatge, confiar en les seues aptituds i coneixements, així com per a desenvolupar la creativitat, la iniciativa personal i l'esperit emprenedor".

Els estudiants d'un instrument musical normalment solen practicar en solitari, duent a terme aquesta tasca per si mateixos. Aquesta pràctica aïllada, sense cap mena de supervisió, pot desembocar, mitjançant la repetició, en determinats errors tècnics en la interpretació musical que pot convertir-se en un problema a llarg termini. Per això, és molt important un aprenentatge autònom correcte. Les diferències que s'observen en els assoliments de cada alumne depenen de factors com la coordinació física, les habilitats auditives, la lectura musical, la planificació i concentració en l'estudi o el grau de suport per part dels seus familiars. Però, sens dubte, un dels factors principals és el treball del docent.

5.2.3. La motivació com a eix vertebrador de l'aprenentatge:

Un altre principi que es desprén de la Llei orgànica d'Educació és l'esforç individual i la motivació de l'alumnat; "tots els individus són capaços d'entendre o realitzar qualsevol activitat si estan motivats per a això. Si aconseguim aquesta motivació, l'alumnat desenvoluparà les seues facultats de la forma més eficient, obtenint així els millors resultats acadèmics".

En les classes d'instrument, el professor pot atendre en tot moment els dubtes i necessitats de l'estudiant. Per tant, es pot afirmar que resulta més senzill mantindre a un alumne concentrat i motivat en una classe individual d'instrument que en les classes col·lectives. Així doncs, és beneficiós per al creixement musical de l'alumne que el professor siga capaç de mantindre la seua atenció en tot moment.

Un altre principi que remarca La Llei orgànica d'Educació és que, a part del professor i el centre, també han de ser el propi alumnat i les seues famílies els qui s'involucren en l'esforç compartit perquè un estudiant estiga obert a aprendre. Els pares i mares de l'alumne són els primers responsables de l'educació dels seus fills.

Un aspecte que en els ensenyaments professionals és difícil d'aconseguir és realitzar activitats extraescolars. Aquest tipus d'activitats solen motivar a l'alumne, ja que poden veure a uns altres músics que els servisquen de model i també pot afavorir a crear un bon ambient entre els alumnes i els seus pares. En aquest punt, les eixides d'aquest tipus poden involucrar encara més als pares en el procés d'educació i aprenentatge dels seus fills.

5.2.4. Paper dinamitzador del professor:

Segons l'article 91 de la Llei orgànica d'Educació, el professor té diverses funcions dins del procés d'aprenentatge de l'alumne. Destaquen la programació i impartició de les matèries, l'avaluació d'aquestes, l'orientació educativa dels alumnes, la promoció d'activitats complementàries i desenvolupar un clima de respecte i tolerància, entre altres.

El professor és el guia en el procés d'aprenentatge d'aquests estudis. Comptant amb la col·laboració i coordinació de la resta de l'equip docent, conduirà a l'alumne en el seu progrés cap a la meta marcada utilitzant estratègies com la proximitat i el respecte mutu, la cerca de la confiança en el tracte i la motivació a través del llenguatge mitjançant el qual es dirigeix a l'alumne.

L'aula és un espai social en el qual la comunicació entre el docent i l'estudiant és molt important, perquè d'aquesta depèn la involucració de l'alumne i les seues ganes d'aprendre.

5.2.5. Orientació educativa i professional de l'alumnat:

Un altre dels principis que descriu la Llei orgànica és que el professor oriente als seus alumnes i els prepare per al món professional. Els ensenyaments professionals

de música han de dotar al seu alumnat de capacitats per a l'acompliment qualificat de les diverses professions, l'accés a l'ocupació i la participació activa en la vida social, cultural i econòmica. El sistema educatiu està orientat cap a la formació contínua per a permetre l'adquisició i actualització permanent de les competències professionals.

Els ensenyaments professionals tenen per finalitat preparar a l'alumnat per a l'activitat en un camp professional i facilitar la seua adaptació al món laboral, així com contribuir al seu desenvolupament personal i permetre la seua progressió en el sistema educatiu i en l'aprenentatge al llarg de la vida.

5.2.6. Interdisciplinarietat:

Les diferents assignatures que formen els ensenyaments professionals han de tindre la finalitat de contribuir, des de punts de vista diferents, a l'assoliment de les capacitats de l'alumne. Han de tindre una fi comuna. S'han d'equilibrar els coneixements teòrics amb la interpretació, per a així formar completament a l'alumne. Així doncs, cada assignatura ha d'aportar i rebre de les altres.

L'aprenentatge instrumental es duu a terme en un marc d'una individualitat total, per tant, són necessaris les disciplines que introdueixen un element col·lectiu que permeta desenvolupar capacitats socials per a aprofundir i avançar en altres aspectes de la interpretació musical. Així doncs, segons el Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre, un dels objectius dels ensenyaments professionals és "interrelacionar i aplicar els coneixements adquirits en totes les assignatures que componen el currículum, per a aconseguir una interpretació artística de qualitat".

5.3. Principis pedagògics i didàctics sobre els quals fonamentar la intervenció a l'aula de música de cambra:

En funció dels principis pedagògics i les característiques dels estudis que recull de la Llei orgànica d'Educació, l'assignatura de Música de Cambra estarà fonamentada entorn a aquestes estratègies:

5.3.1. Atendre la diversitat: adaptabilitat.

Malgrat que el treball és col·lectiu, el nivell educatiu de cada alumne és molt diferent. Per tant, cal mostrar la flexibilitat necessària per adequar l'educació a la

diversitat d'aptituds i interessos de l'alumnat, i, no menys important, als canvis que puguen experimentar al llarg del curs, sense deixar de costat els objectius que es persegueixen.

Seguint aquesta idea, cal tindre en compte que no és el mateix la capacitat potencial d'un alumne i el seu desenvolupament. Alguns alumnes desenvolupen la seua musicalitat d'una forma més visible, ja que l'entorn en el qual viuen els ha suposat una sobre-estimulació (familiars músics, vinculació amb entitats musicals, accés a la cultura...). En aquest sentit, el desenvolupament precoç pot ser favorable "a priori", però no és garantia d'un èxit posterior; per tant, a l'aula de cambra cal no fer cap discriminació de cap alumne en funció de la seua capacitat musical.

El nostre compromís docent és intentar que cada estudiant traga el millor de si mateix i desenvolupar les seues capacitats al màxim nivell.

Si el caràcter individual de l'ensenyament instrumental ja implica, en certa manera, una adaptació a la diversitat atenent cada alumne amb una metodologia individualitzada, la classe de cambra suposa un repte en aquest sentit: marcar i fer uns mínims amb el grup sense desatendre a la individualitat.

5.3.2. Partir del nivell de desenvolupament de l'alumne.

La nostra intervenció educativa en l'assignatura de Música de Cambra estarà en tot moment condicionada pels coneixements previs amb els quals l'alumne arriba a un conservatori. L'inici de tot aprenentatge partirà sempre dels conceptes, representacions i coneixements que ha construït l'alumne en les seues experiències musicals prèvies.

5.3.3. Afavorir la construcció d'aprenentatges significatius.

Seguint la idea anterior, com a docents hem de buscar que el nou material d'aprenentatge i treball proposat es relacione de manera significativa amb el que els alumnes saben o poden arribar a assimilar, de tal manera que poc a poc vagen interactuant entre ells i transformant les estructures de coneixement prèvies, integrant les noves, i fent-les més perdurables.

5.3.4. Desenvolupar l'autonomia de l'alumne en el seu estudi diari: autoavaluació, autocrítica i hàbits de treball.

El treball del professor de música de cambra és important per orientar l'alumne cap al pensament crític i l'avaluació del resultat, com a grup, i com a individualitat.

Des del nostre treball a l'aula, afavorirem l'autonomia dels integrants del grup. És molt important que l'alumne siga autònom, que aprenga a estudiar, que desenvolupe uns hàbits i estratègies d'estudi eficaços que li ajuden a millorar la seua pràctica musical. La suma de bones individualitats fan que el grup siga millor.

Les classes de música de cambra esdevindran una oportunitat per a ajudar als alumnes a trobar la millor estratègia d'estudi i treball grupal per a arribar a aconseguir un resultat.

5.3.5. Desenvolupament d'una organització i disciplina.

L'assignatura de música de cambra ofereix una possibilitat única de desenvolupar en els alumnes uns hàbits d'organització i disciplina.

Tasques tan senzilles com l'assistència, la puntualitat, la col·laboració en la col·locació de l'aula, el fet de dur les partitures a classe, una llapissera per a apuntar coses en la partitura... tot suma per desenvolupar que l'alumne es senta una part important d'un tot.

Pel que fa a la disciplina podríem destacar la importància de guardar silenci mentre el professor dona les indicacions al grup, la participació ordenada en el grup, o fins i tot tot el protocol que gira entorn a l'audició i la interpretació en l'escenari.

5.3.6. Motivar a l'alumne: incorporació de les Tics, activitats extraescolars...

L'avorriment, la distracció, l'apatia, la poca involucració o els mals resultats acadèmics són, entre altres motius, producte de la falta de motivació. Per tant, aquest aspecte és molt important a tindre en compte per a aconseguir un major èxit en les classes. De vegades és molt complicat per a un adolescent excloure les seues preocupacions diàries de la pràctica musical en l'assignatura de cambra.

Tanmateix, en els moments en què un alumne o grup d'alumnes estan concentrats, els resultats musicals arriben de seguida. Per tant, el nostre objectiu és tractar de crear un bon ambient de treball en el grup que possibilita que l'alumne oblide per moments els aspectes desagradables de la seua vida i puga concentrar-se i mantenir l'atenció en allò que està fent.

Pel que respecta a l'ús i introducció de les Tics, és un fet que els alumnes actuals tenen una cultura audiovisual enorme.

L'aparició de les Tics en la nostra societat fa inevitable una evolució del sistema d'ensenyament actual que s'ha vist obligat a introduir l'ús de les Tics a l'aula com a part fonamental del procés educatiu. La incorporació de la tecnologia a la pràctica diària ha de ser una peça fonamental per a mantindre la motivació dels alumnes, però no ha de convertir-se en una finalitat, sinó en una ferramenta de treball més.

Un altre aspecte interessant que pot repercutir en la millora de la motivació són les eixides extraescolars perquè els alumnes escolten concerts, ja siguin de l'instrument propi o d'altres agrupacions com la banda, l'orquestra o les agrupacions cambrístiques.

Seria convenient a estudiar prèviament pel docent tant l'elecció del repertori, l'agrupació i els intèrprets objecte de l'eixida per a que l'eixida pugui tindre un efecte positiu sobre els alumnes i sobre el grup. No es tracta d'eixir del centre perquè sí, sinó amb la finalitat que els alumnes puguin anar aprenent aspectes que difícilment poden aprendre dins de l'aula. Encara que en l'època en la qual vivim hi ha molt de material en internet, el fet d'escoltar grans instrumentistes en directe pot ser molt enriquidor per als nostres pupils.

D'altra banda, i dins de les activitats extraescolars, l'organització de Masterclass amb professors de prestigi nacional o internacional és una altra tècnica que pot ajudar a reafirmar la motivació de l'alumne.

5.3.7. El paper dinamitzador del professor: respecte i aprenentatge pràctic.

Com s'ha assenyalat anteriorment, el professor ha de desenvolupar nombroses funcions dins del procés d'aprenentatge. Perquè tots aquests papers es desenvolupen de la millor manera possible i calen en l'alumnat, és vital la creació d'una atmosfera agradable dins de la classe. Un dels elements que em pot ajudar a aconseguir-ho és utilitzar diferents registres de veu, retroaccions positives i fins i tot l'humor per a fer més atractives les explicacions a l'alumne.

També és molt important, transmetre confiança i respecte per a poder ensenyar alguna cosa a qualsevol persona. Així es pot construir un ambient de proximitat entre l'alumne i professor, però sempre partint del respecte mutu entre els individus. La nostra intervenció a l'aula estarà fonamentada en l'adopció d'una actitud positiva en tot moment amb un discurs cohesionat i a un ritme fàcil de seguir.

5.3.8. Orientar educativa i professionalment a l'alumnat: iniciativa personal i esperit emprenedor.

Tal com s'ha assenyalat en l'apartat 3.2, els ensenyaments professionals tenen com a finalitat dotar al seu alumnat d'una orientació educativa cap al món laboral.

Per a això, des de l'aula de cambra s'exercirà la potenciació de la iniciativa personal i l'esperit emprenedor dels alumnes. En aquest sentit, i amb l'afany que tinguen iniciatives, abordarem estratègies perquè l'alumnat pugui convertir-se en una espècie de gestor cultural. Intentarem que siguin els alumnes, amb la nostra ajuda i la del centre dins de les seues possibilitats, els qui s'encarreguen d'organitzar la seua audició, elaborar programes, fer una presentació del seu grup i del que van a tocar...

Es tracta que es puguin sentir partícips del que és el món professional de la música; que siguin ells els qui participen en concerts organitzats per ells mateixos, que creen vincles amb grups d'altres centres, que coneguen altres pedagogies i que potencien el seu propi instrument.

Si els alumnes aconseguixen desenvolupar un projecte en el qual ells són els protagonistes, s'aconseguirà que siguin autònoms, que estiguen motivats fent alguna cosa que els agrada (ja que són el centre d'atenció del projecte).

6. COMPETÈNCIES

La implantació de la Llei orgànica de Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE) ha implicat la modificació de les vuit competències bàsiques del currículum LOE, passant a ser set i a denominar-se "competències clau".

En la Llei orgànica d'Educació (LOE) estan desenvolupades en el decret 126/2014 per a Primària, i en el 108/2014 per a Secundària. No existeix encara cap decret que regule de manera específica les competències dels Ensenyaments de Règim Especial o Ensenyaments Artístics. No obstant això, en el preàmbul de la mateixa LOMCE s'esmenta que la llei considera essencial l'adquisició de les competències per a l'aprenentatge recollides en la Recomanació del Parlament Europeu i del Consell de 18 de desembre de 2006. De manera que les competències recollides en la legislació vigent queden així:

6.1. Competència en comunicació lingüística:

Es refereix a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació i comprensió de la realitat, de construcció i transmissió del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta. També inclou l'habilitat d'expressar i interpretar conceptes, pensaments, sentiments i opinions de manera oral i escrita.

En música, es refereix a la capacitat de conèixer amb soltura tant el propi llenguatge musical com el llenguatge relatiu a la música, poder comprendre-ho i saber expressar-se i comunicar-se a través d'ell.

L'accés al codi artístic a més d'enriquir i ampliar el vocabulari específic amb les aportacions d'aquest àmbit de coneixement, incrementa les possibilitats comunicatives perfeccionant el codi verbal amb els matisos propis de les habilitats no lingüístiques, amb la pràctica qualificada de l'escolta i amb la generalització de les estratègies de pensament comunicatiu, d'autoaprenentatge i de regulació de la conducta.

6.2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia:

La primera al·ludeix a les capacitats per a aplicar el raonament matemàtic per a resoldre qüestions de la vida quotidiana; la competència en ciència se centra en les habilitats per a utilitzar els coneixements i metodologia científics per a explicar la realitat que ens envolta.

La competència tecnològica se centra en com aplicar aquests coneixements i mètodes per a donar resposta als desitjos i necessitats humans.

En música, aquesta competència està relacionada amb tot el que té a veure amb organització rítmica i la mètrica dels compassos i les teories de representació matemàtica de la música. Però, també al coneixement físic i organològic dels instruments musicals, principis de producció del so, interacció del cos amb l'instrument, fisiologia de la tècnica instrumental, etc.

6.3. Competència digital:

El domini d'aquesta competència suposa l'exercici d'una sèrie de destreses i habilitats que inclouen l'obtenció crítica d'informació utilitzant diferents estratègies i suports, la seua transformació en coneixement i l'adequada transmissió

mitjançant un conjunt de recursos que van des de tècniques i llenguatges determinats fins a les possibilitats oferides per les tecnologies de la informació i la comunicació. La competència comporta així mateix fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles per a resoldre problemes reals de manera eficaç. La importància d'aquesta competència en el món de la música està cada vegada més present, i per tant irrenunciable.

Les tecnologies de la informació i la comunicació tant com font permanent d'informació, però, sobretot, com un recurs per a accedir a la música i sobretot un recurs per a l'expressió contribueixen a generalitzar la competència en el tractament de la informació i competència digital.

6.4. Competència per a aprendre a aprendre:

Implica l'inici en l'aprenentatge i la possibilitat de continuar-lo de manera autònoma, prenent consciència de les pròpies capacitats intel·lectuals, de les estratègies adequades per a desenvolupar-les i del propi procés d'aprenentatge. Són crucials per a adquirir tal competència la motivació, la confiança de l'alumnat en si mateix, l'autoavaluació, la cooperació, etc.

L'exercici musical exigeix un esforç afegit que necessàriament millora els hàbits d'estudi i treball i les estratègies receptives i productives d'aprenentatge. La persona que desenvolupa aquests ensenyaments incorpora nous coneixements sobre l'estudi, incrementa la seua eficàcia mitjançant la pràctica i, sobretot, desenvolupa els valors associats a l'esforç personal.

Significa ser conscient del que se sap i del que és necessari aprendre, de com s'aprèn, i de com es gestionen i controlen de manera eficaç els processos d'aprenentatge, optimitzant-los i orientant-los a satisfer objectius personals. Requereix conèixer les pròpies potencialitats i mancances, traient profit de les primeres i tenint motivació i voluntat per a superar les segones des d'una expectativa d'èxit, augmentant progressivament la seguretat per a afrontar nous reptes d'aprenentatge.

6.5. Competències socials i cíviques:

Fan referència a les capacitats per a relacionar-se amb les persones i participar de manera activa, participativa i democràtica en la vida social i cívica. També proporciona les destreses necessàries per a comprendre la realitat social del món, endinsar-se en l'anàlisi del passat històric i dels problemes actuals,

preparant-se així per a la convivència en una societat plural i contribuir a la seua millora.

El paper que juga la música en el món actual, la seua importància en les societats, el desenvolupament de l'activitat musical i l'esperit emprenedor del músic són qüestions d'aquesta competència.

Faciliten aquests ensenyaments la construcció de la consciència social i ciutadana mitjançant l'accés al patrimoni cultural col·lectiu i mitjançant la pràctica cooperativa de la música. A través d'aquesta pràctica s'aprèn el valor del treball en equip i l'intercanvi d'idees i experiències com a mètode de treball.

La pràctica col·lectiva, a més d'incrementar la motivació, millora el desenvolupament de les habilitats socials d'interacció i els valors de respecte, cooperació, tolerància i treball en equip. Contribueix, per tant, de manera directa a millorar les pràctiques de convivència.

6.6. Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor:

Implica les habilitats necessàries per a convertir les idees en actes, com la creativitat o les capacitats per a assumir riscos i planificar i gestionar projectes. Es pretén que l'alumnat prenga decisions amb criteri i desenvolupe l'opció triada assumint les conseqüències, adquirisca habilitats personals com l'autonomia, creativitat, autoestima, autocrítica, iniciativa, de manera que puga afrontar l'adopció de solucions diferents davant nous contextos.

Desenvolupar la sensibilitat artística i el criteri estètic és una font permanent de formació i desenvolupament personal.

El desenvolupament d'aquesta competència ajuda a l'alumne d'ensenyaments musicals en l'increment de les seues possibilitats creatives, augmenta el coneixement i les possibilitats d'expressió, ofereix alternatives en l'organització del temps lliure, i obri possibilitats de futur professional.

D'altra banda, aquesta competència requereix plantejar-se metes assolibles a curt, mitjà i llarg termini i complir-les, elevant els objectius d'aprenentatge de manera progressiva i realista. És necessari perseverar en l'aprenentatge valorant-lo com un element que enriqueix la vida personal i social i que és, per tant, mereixedor de l'esforç que requereix. Comporta ser capaç d'autoavaluar-se, responsabilitat i compromís personal, saber administrar l'esforç, acceptar els errors i aprendre amb els altres.

6.7. Consciència i expressions culturals:

A través d'aquesta competència l'alumnat podrà apreciar, comprendre i valorar de manera crítica l' àmplia gamma de manifestacions culturals i artístiques, familiaritzant-se amb aquestes mitjançant el seu gaudi i contribució per a conservar i millorar el patrimoni cultural i artístic.

Suposa el domini de les destreses necessàries per a l'expressió d'idees, experiències o sentiments de manera creativa. Sens dubte, és la competència que desenvolupa l'ensenyament musical per antonomàsia. Però no sols com a aprenentatge instrumental tècnic, sinó coneixent tot l'entorn artístic i cultural del fet musical a través de la Història.

Aquesta competència es defineix, en el camp musical, per la sensibilitat per a l'expressió creativa d'idees, experiències i emocions a través de la música, el seu ús com a font de formació i enriquiment personal i com a mitjà per a la conservació del patrimoni artístic. Però la competència musical es demostra a través de les destreses o habilitats associades al control del cos i la concentració de la ment; a la utilització de la "oïda" per a afinar; a l'aplicació concreta dels aprenentatges realitzats en l'ús de l'instrument o del cant; en l'adaptació de la interpretació a les característiques de l'obra; a l'adaptació a la situació individual o en grup d'aquesta; i en l'ús de la improvisació i la transposició. També a través de les actituds d'escolta; d'anàlisi crítica de l'obra i de la seua pròpia intervenció; de la participació en activitats d'animació cultural; de conèixer i valorar les pròpies possibilitats creatives i el desig de cultivar-les com a opció professional o com a alternativa d'oci.

7. OBJECTIUS

7.1. Objectius generals dels Ensenyaments Professionals (Decret 158/2007).

- Fomentar la audició de música i establir conceptes estètics propis que permeten fonamentar i desenvolupar criteris interpretatius individuals.
- Desenvolupar la sensibilitat artística i el criteri estètic com a font de formació i enriquiment personal.
- Analitzar i valorar críticament les diferents manifestacions i estils musicals.

- ✚ Conèixer les aportacions de la música al desenvolupament personal de l'individu i al desenvolupament col·lectiu de les societats.
- ✚ Participar en activitats de difusió cultural musical que permeten experimentar amb la música i disfrutar de la música.
- ✚ Conèixer i emprar amb precisió el vocabulari específic relatiu als conceptes científics i artístics de la música.
- ✚ Conèixer i valorar el patrimoni musical com a part integrant del patrimoni històric i cultural de la Humanitat.
- ✚ Conèixer i valorar la importància de la música pròpia de la Comunitat Valenciana, així com les seues característiques i manifestacions més importants.

7.2. Objectius específics de Música de Cambra (decret 158/2007).

Les ensenyances de Música de Cambra de les ensenyances professionals de música tindran com a objectius contribuir a desenrotllar en l'alumnat les capacitats següents:

- a) Valorar la música de cambra com un aspecte fonamental de la formació musical i instrumental.
- b) Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts alhora que s'executa la pròpia.
- c) Conèixer i valorar les aportacions musicals mitjançant l'escolta atenta a les explicacions docents a d'altres agrupacions cambrístiques.
- d) Utilitzar una àmplia i variada gamma sonora de manera que l'ajust de so es realitze en funció dels altres instruments del conjunt i de les necessitats estilístiques i interpretatives de l'obra.
- e) Conèixer i realitzar els gestos bàsics que permeten la interpretació coordinada sense director o directora.

7.3. Seqüenciació d'objectius per cursos.

PRIMER CURS (3º CURS E.P.)

Els ensenyaments de Música de Cambra del primer curs dels Ensenyaments Professionals de Música tindran com a objectius contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

a) Valorar la música de cambra com un aspecte fonamental de la formació musical i instrumental:

- Conèixer i treballar el reconeixement dels diferents estils musicals.
- Conèixer el repertori bàsic de la Música de Cambra i la seua evolució històrica.
- Conèixer el repertori bàsic de la Música de Cambra, tant de l'agrupació pròpia com d'una altra mena d'agrupacions.

b) Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts, al mateix temps que s'executa la pròpia:

- Desenvolupar l'escolta individual i del grup.

c) Utilitzar una àmplia i variada gamma sonora, de manera que l'ajust de so es realitzi en funció dels altres instruments del conjunt i de les necessitats estilístiques i interpretatives de l'obra:

- Desenvolupar la capacitat d'afinació amb el grup.
- Conèixer la col·locació en l'espai, en funció del grup.

d) Conèixer i realitzar els gestos bàsics que permeten la interpretació coordinada sense director o directora:

- Coordinar les entrades i els finals amb exactitud.
- Reconèixer en funció del seu rol, quan li correspon fer els gestos anacrúsics d'entrades i finals en el grup.
- Aplicar altres gestos relacionats amb la interpretació grupal.

e) Conèixer i aplicar els aspectes bàsics de l'actuació en públic.

SEGON CURS (4º CURS E.P.)

Els ensenyaments de Música de Cambra del segon curs dels Ensenyaments Professionals de Música tindran com a objectius contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

a) Valorar la música de cambra com un aspecte fonamental de la formació musical i instrumental:

- Reconèixer els diferents estils musicals.
- Conèixer i aplicar amb correcció els signes i termes relatius a la dinàmica i agògica, així com els diferents ornaments, adequant-se a l'època interpretada.
- Conèixer les estructures formals bàsiques i la seua aplicació a la Música de Cambra.
- Identificar, a través de l'anàlisi de les obres a interpretar, els elements melòdics, rítmics, modulatoris, cadencials, formals i estilístics.
- Conèixer el repertori bàsic de la Música de Cambra, tant de l'agrupació pròpia com d'una altra mena d'agrupacions.

b) Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts al mateix temps que s'executa la pròpia:

- Desenvolupar l'escolta individual i del grup.
- Desenvolupar la capacitat d'afinació relativa en funció de timbres diferents (els que es troben en el grup).

c) Utilitzar una àmplia i variada gamma sonora de manera que l'ajust de so es realitze en funció dels altres instruments del conjunt i de les necessitats estilístiques i interpretatives de l'obra:

- Conèixer la importància harmònica i contrapuntística de cada instrument segons el moment de l'obra.

- Treballar el volum sonor en funció del grup (equilibri sonor).

d) Conèixer i realitzar els gestos bàsics que permeten la interpretació coordinada sense director o directora:

- Coordinar les entrades i els finals amb exactitud.
- Reconèixer en funció de la seua part, quan li correspon fer els gestos anacrúsics d'entrades i finals en el grup.
- Aplicar altres gestos relacionats amb la interpretació grupal.

d) Conèixer i aplicar els aspectes bàsics de l'actuació en públic.

TERCER CURS (5é CURS E.P.)

Els ensenyaments de Música de Cambra del tercer curs dels Ensenyaments Professionals de Música tindran com a objectius contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

a) Valorar la música de cambra com un aspecte fonamental de la formació musical i instrumental:

- Conèixer els diferents estils musicals i les seues característiques.
- Aplicar amb correcció els signes i termes relatius a la dinàmica i agògica, així com els diferents ornaments, segons l'època interpretada.
- Descobrir les característiques i possibilitats del propi instrument dins del conjunt i utilitzar-les correctament en funció de l'agrupació i de l'estil a interpretar.
- Conèixer el repertori bàsic de la Música de Cambra, tant de l'agrupació pròpia com d'una altra mena d'agrupacions.

b) Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts al mateix temps que s'executa la pròpia:

- Desenvolupar l'escolta individual i del grup.

- Desenvolupar la capacitat d'agnació relativa en funció de timbres diferents (els que es troben en el grup).
- Desenvolupar la capacitat d'afinació amb el grup.

c) Utilitzar una àmplia i variada gamma sonora de manera que l'ajust de so es realitzi en funció dels altres instruments del conjunt i de les necessitats estilístiques i interpretatives de l'obra:

- Conèixer bàsicament les característiques i dificultats dels altres instruments del grup.
- Conèixer la importància harmònica i contrapuntística de cada instrument segons el moment de l'obra.
- Treballar el volum sonor en funció del grup (equilibri sonor).

d) Conèixer i realitzar els gestos bàsics que permeten la interpretació coordinada sense director o directora:

- Coordinar les entrades i els finals amb exactitud.
- Reconèixer el rol que exerceix un mateix dins del grup i actuar en conseqüència.
- Aplicar altres gestos relacionats amb la interpretació grupal.

e) Conèixer i aplicar els aspectes bàsics de l'actuació en públic.

QUART CURS (6é CURS E.P.)

Els ensenyaments de Música de Cambra del quart curs dels Ensenyaments Professionals de Música tindran com a objectius contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

a) Valorar la música de cambra com un aspecte fonamental de la formació musical i instrumental:

- Conèixer els diferents estils musicals i les seues característiques.
- Conèixer les diferents formes d'articulació i frasseig, aplicades a l'estil.
- Interpretar obres de diferents estils.
- Descobrir les característiques i possibilitats del propi instrument dins del conjunt i utilitzar-les correctament en funció del grup i estil a interpretar.
- Conèixer la correcta distribució dels instruments en les diferents combinacions possibles de Música de Cambra.
- Conèixer el repertori bàsic de la Música de Cambra, tant de l'agrupació pròpia com d'una altra mena d'agrupacions.
- Elaborar criteris personals raonats sobre qüestions estètiques, formals i de valoració de les diferents obres.
- Ampliar el coneixement del repertori de la Música de Cambra i la seua evolució històrica.

b) Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts al mateix temps que s'executa la pròpia:

- Desenvolupar l'escolta individual i del grup.
- Conèixer la fisionomia i els procediments d'afinació dels altres instruments del conjunt.
- Desenvolupar la capacitat d'afinació relativa en funció de timbres diferents (els que es troben en el grup).
- Desenvolupar la capacitat d'afinació amb el grup.
- Controlar l'afinació.
- Adquirir l'hàbit d'escoltar simultàniament les diferents parts alhora que s'executa la pròpia.

c) Utilitzar una àmplia i variada gamma sonora de manera que l'ajust de so es realitze en funció dels altres instruments del conjunt i de les necessitats estilístiques i interpretatives de l'obra:

- Conèixer bàsicament les característiques i *dificultats dels altres instruments del grup.
- Conèixer la importància harmònica i *contrapuntística de cada instrument a cada moment de l'obra.
- Treballar el volum sonor en funció del grup (equilibri sonor).
- Percebre i assimilar el resultat sonor dins del conjunt.
- Buscar el balanç sonor entre els instruments que formen el conjunt.

d) Conèixer i realitzar els gestos bàsics que permeten la interpretació coordinada sense director o directora:

- Coordinar les entrades i els finals amb exactitud.
- Conèixer i practicar els gestos bàsics de la interpretació sense director.
- Aplicar altres gestos relacionats amb la interpretació grupal.
- Assimilar els elements propis de l'execució de la Música de Cambra: gestos d'inici i final de secció, tall de cadències, etc.
- Reconèixer el rol que exerceix un mateix dins del grup i actuar en conseqüència.

e) Conèixer i aplicar els aspectes bàsics de l'actuació en públic.

8. CONTINGUTS

- La unitat sonora: Respiració, atac, vibrato, colps d'arc, afinació, articulació, ritme i fraseig.
- Agògica i dinàmica.
- Estudi i pràctica dels gestos anacrúsics necessaris per a tocar sense director.

- Equilibri sonor i de plans.
- Anàlisi i interpretació d'obres bàsiques del repertori que incloguen diferents estils.
- Conjunt d'instruments monòdics.
- Quartet de corda: Igualtat de so en els distints atacs de l'arc, vibrato, afinació, etc., distribució de l'arc per al fraseig.
- Quintet de vent: igualtat en els atacs, articulació, fraseig, etcètera. Respiració, afinació i vibrato.
- Conjunt de metalls. Pràctica cambrística en formacions diverses.
- Cambra amb piano: equilibri en els atacs dins de la diversitat de respostes.
- Equilibri de cordes, vent i piano. Articulació, afinació, fraseig, etc.
- Estudi d'obres de cambra amb clavecí o instrument polifònic obligat.
- Aplicació dels coneixements de baix continu a l'acompanyament d'un o més solistes.
- Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

8.1. Seqüenciació dels continguts per cursos

PRIMER CURS (3r CURS E.P.)

a) La unitat sonora: Respiració, atac, vibrato, colps d'arc, afinació, articulació, lectura, ritme i fraseig:

- Introducció a la tècnica de treball en formació cambrística.
- Control de l'afinació.
- Capacitat de mantindre un tempo uniforme.
- Capacitat de ralentir o accelerar un tempo d'acord a les indicacions de la partitura.
- Coneixement d'algunes de les diferents formes d'articulació i fraseig, amb la finalitat d'aplicar-les a l'estil de l'obra i unió del propi fraseig amb el dels altres components del grup.

b) Agògica i dinàmica: treball dels matisos i tempos específics en el repertori grupal.

c) Equilibri sonor i de plans:

- Coneixement de la col·locació espacial de cadascun dins del grup.
- Reconeixement, dins del seu nivell, del pla sonor que li correspon a cada moment o passatge de l'obra.

d) Estudi i pràctica dels gestos anacrúsics necessaris per a tocar sense director:

- Aprendre els gestos per a donar entrades i tallar cadències.
- Aprendre quan, per la seua part en el conjunt, li correspon fer aquests gestos.
- Altres gestos implicats en la interpretació cambrística.

e) Interpretació d'obres adequades al nivell, de diferents estils:

- Estudi d'obres de menor a major dificultat a mesura que es vaja aconseguint comoditat en el grup.

f) Valoració i apreciació de diferents estils musicals i agrupacions cambrístiques.

SEGON CURS (4t CURS E.P.)

a) La unitat sonora: Respiració, atac, vibrato, colps d'arc, afinació, articulació, lectura, ritme i fraseig:

- Desenvolupament de la tècnica de treball en formació cambrística.
- Control permanent de l'afinació.
- Capacitat de mantindre un tempo uniforme, endarrerir-lo o accelerar-lo segons les necessitats de la música a interpretar.

- Coneixement d'algunes de les diferents formes d'articulació i fraseig, amb la finalitat d'aplicar-les a l'estil de l'obra i unió del propi fraseig amb el dels altres components del grup.

b) Agògica i dinàmica: treball dels matisos i tempos específics en el repertori grupal.

c) Equilibri sonor i de plans:

- Coneixement de la col·locació espacial de cadascun dins del grup.
- Reconeixement, dins del seu nivell, del pla sonor que li correspon a cada moment o passatge de l'obra.
- Entrenament en la percepció del resultat sonor dins del conjunt.
- Treball de matisos dins del conjunt.

d) Estudi i pràctica dels gestos anacrúsics necessaris per a tocar sense director:

- Coneixement i realització dels aspectes teòrics dels gestos necessaris per a la coordinació del grup: entrades, tallar cadències, marcar canvis de "tempo" i altres gestos necessaris per a la interpretació grupal.
- Desenvolupament de la capacitat de coordinació dins del grup.
- Altres gestos implicats en la interpretació cambrística.

e) Interpretació d'obres adequades al nivell, de diferents estils:

- Estudi d'obres de menor a major dificultat a mesura que es vaja aconseguint comoditat en el grup.

f) Valoració i apreciació de diferents estils musicals i agrupacions cambrístiques.

TERCER CURS (5é CURS E.P.)

a) La unitat sonora: Respiració, atac, vibrato, colps d'arc, afinació, articulació, gest, ritme i fraseig:

- Desenvolupament de la tècnica de treball en formació cambrística.
- Control permanent de l'afinació.
- Capacitat de mantindre un tempo uniforme endarrerir-lo o accelerar-lo segons les necessitats de la música.
- Coneixement d'algunes de les diferents formes d'articulació i fraseig, amb la finalitat d'aplicar-les a l'estil de l'obra i unió del propi fraseig amb el dels altres components del grup.
- Integració total en el grup i coordinació del treball individual amb el del conjunt.

b) Agògica i dinàmica. Equilibri sonor i de plans:

- Coneixement de la col·locació espacial de cadascun dins del grup.
- Treball de matisos en el conjunt.
- Desenvolupament de l'escolta individual i general.
- Reconeixement, dins del seu nivell, del pla sonor que li correspon a cada moment o passatge de l'obra.
- Entrenament en la percepció del resultat sonor dins del conjunt.
- Coneixement de la necessària gradació del volum sonor en funció del grup (equilibri sonor).
- Assimilació total de la percepció del resultat sonor dins del conjunt.

c) Equilibri de totes les línies intervinents en l'agrupació musical (veu, corda, vent, percussió, guitarra, arpa o teclat). Articulació, afinació, fraseig, etc.

d) Estudi i pràctica dels gestos anacrúsics necessaris per a tocar sense director:

- Coneixement i aplicació dels aspectes teòrics dels gestos necessaris per a la coordinació del grup: entrades, tallar cadències, marcar canvis de "tempo" i altres gestos necessaris per a la interpretació grupal.

- Desenvolupament de la capacitat de coordinació dins del grup.
- Altres gestos implicats en la interpretació cambrística.

e) Pràctica cambrística en formacions diverses (en la mesura de les necessitats i possibilitats del Centre):

- Quartet de corda: Igualtat de so en els diferents atacs de l'arc, vibrato, afinació, etc., distribució de l'arc per al fraseig.
- Quintet de vent: Igualtat en els atacs, articulació, fraseig, etcètera. Respiració, afinació i vibrato.
- Conjunt de metalls.
- Cambra amb piano: Equilibri en els atacs dins de la diversitat de respostes.
- Estudi d'obres de cambra amb clau o instrument polifònic obligat. Aplicació dels coneixements de baix continu a l'acompanyament d'un o diversos solistes.

f) Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions:

- Audició d'obres per diferents intèrprets i agrupacions, tant en enregistraments com en directe.
- Audicions comentades sobre l'obra a interpretar. També sobre altres obres del mateix compositor o mateix estil.
- Valoració del diàleg entre els membres del grup per a l'acceptació de futurs criteris interpretatius.
- Coneixement dels grups de cambra més importants.

QUART CURS (6é CURS E.P.)

a) La unitat sonora: Respiració, atac, vibrato, colps d'arc, afinació, articulació, lectura, ritme i fraseig:

- Desenvolupament de la tècnica de treball en formació cambrística.

- Control permanent de l'afinació.
- Control permanent de la pulsació.
- Capacitat de mantindre un tempo uniforme, endarrerir-lo o accelerar-lo segons les necessitats de la música.
- Coneixement d'algunes de les diferents formes d'articulació i fraseig, amb la finalitat d'aplicar-les a l'estil de l'obra i unió del propi fraseig amb el dels altres components del grup.
- Unificació de criteris de tempo i caràcter.
- Integració total en el grup i coordinació del treball individual amb el del conjunt.

b) Agògica i dinàmica. Equilibri sonor i de plans:

- Coneixement de la col·locació espacial de cadascun dins del grup.
- Treball de matisos en el conjunt.
- Desenvolupament de l'escolta individual i general.
- Reconeixement, dins del seu nivell, del pla sonor que li correspon a cada moment o passatge de l'obra.
- Entrenament en la percepció del resultat sonor dins del conjunt.
- Coneixement de la necessària gradació del volum sonor en funció del grup (equilibri sonor)
- Assimilació total de la percepció del resultat sonor dins del conjunt.

c) Equilibri de totes les línies intervinents en l'agrupació musical (veu, corda, vent, percussió, guitarra, arpa o teclat). Articulació, afinació, fraseig, etc.

d) Estudi i pràctica dels gestos anacrúsics necessaris per a tocar sense director:

- Coneixement i aplicació dels aspectes teòrics dels gestos necessaris per a la coordinació del grup: entrades, tallar cadències, marcar canvis de "tempo" i altres gestos necessaris per a la interpretació grupal.
- Desenvolupament de la capacitat de coordinació dins del grup.

- Altres gestos implicats en la interpretació cambrística.

e) Pràctica cambrística en formacions diverses (en la mesura de les necessitats i possibilitats del Centre):

- Quartet de corda: Igualtat de so en els diferents atacs de l'arc, vibrato, afinació, etc., distribució de l'arc per al fraseig.
- Quintet de vent: Igualtat en els atacs, articulació, fraseig, etcètera. Respiració, afinació i vibrato.
- Conjunt de metalls.
- Cambra amb piano: Equilibri en els atacs dins de la diversitat de respostes.
- Estudi d'obres de cambra amb clau o instrument polifònic obligat. Aplicació dels coneixements de baix continu a l'acompanyament d'un o diversos solistes.

f) Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions:

- Audició d'obres per diferents intèrprets i agrupacions, tant en enregistraments com en directe.
- Audicions comentades sobre l'obra a interpretar. També sobre altres obres del mateix compositor o mateix estil.
- Valoració del diàleg entre els membres del grup per a l'acceptació de futurs criteris interpretatius.
- Coneixement de les agrupacions de cambra més importants.

9. CRITERIS D' AVALUACIÓ

1) Interpretar obres de distintes èpoques i estils dins de l'agrupació corresponent.

Amb este criteri es pretén avaluar la capacitat d'unificació del criteri interpretatiu entre tots els components del grup i l'equilibri sonor entre les parts.

- 2) Actuar com a responsable del grup dirigint la interpretació col·lectiva mentre realitza la seua pròpia part.

Per mitjà d'este criteri es pretén verificar que l'alumnat té un coneixement global de les partitures i sap utilitzar els gestos necessaris de la concertació. Així mateix es poden valorar els seus criteris sobre la unificació del so, timbre, vibrato, afinació i fraseig.

- 3) Llegir a primera vista una obra de xicoteta dificultat en l'agrupació que corresponga.

Este criteri pretén constatar la capacitat de l'alumnat per a deseixir-se'n amb autonomia en la lectura d'un text, el seu grau de fluïdesa i comprensió de l'obra.

- 4) Actitud i interès davant l'estudi: preparar a casa les obres corresponents al repertori programat.

Per mitjà d'este criteri es pretén avaluar el sentit de la responsabilitat com a membre d'un grup, la valoració que té del seu paper dins d'este i el respecte per la interpretació musical.

- 5) Interpretació pública d'obres d'estils i èpoques diverses.

Este criteri constata la unificació del fraseig, la precisió rítmica, l'equilibri sonor, la preparació de canvis dinàmics i d'accentuació, així com l'adequació interpretativa al caràcter i l'estil de la música interpretada.

- 6) Interpretació pública d'una obra contemporània amb formació instrumental heterogènia.

Per mitjà d'este criteri es pretén comprovar el grau de comprensió del llenguatge contemporani, el coneixement d'efectes i grafies, així com l'equilibri sonor dins d'un conjunt d'instruments de morfologies diverses i poc habituals.

10. CONSIDERACIONS GENERALS I METODOLÒGIQUES SOBRE L'ASSIGNATURA DE MÚSICA DE CAMBRA.

L'assignatura de Música de Cambra en el Conservatori Professional de Música "Rafael Talens" de Cullera és de tal heterogeneïtat, que resulta difícil establir unes directrius generals. Tanmateix, i deixant de banda les diferències instrumentals, podem establir les següents recomanacions:

- El treball es realitzarà de manera trimestral amb obra u obres entorn a la qual girarà el treball a l'aula.
- Convindria una primera audició de l'obra u obres i l'anàlisi formal de la partitura treballada per obtenir més informació a l'hora d'interpretar (per a tal propòsit es pot abordar de manera transversal al llarg d'assignatures com harmonia o anàlisi).
- Donat que la Música de Cambra és una assignatura col·lectiva, convindrà des de bon començament reforçar i treballar els mecanismes i valors del treball en grup, especialment l'assistència regular a les classes, la responsabilitat de l'alumne en l'estudi personal del repertori treballat, així com encoratjar als alumnes a realitzar un treball complementari d'assajos fora del temps lectiu de l'assignatura, dins de les seues possibilitats.
- La interpretació pública és un altre pilar del treball d'aquesta assignatura. Per tant serà obligatori per l'alumne participar en les audicions públiques trimestrals de l'assignatura on s'interprete part del repertori treballat a la classe. És molt important treballar les qüestions col·laterals a aquest fet, com el comportament en concerts públics, el domini de la por escènica, etc.
- La participació en el concurs de Música de Cambra no serà obligatòria però sí recomanable i es tindrà en compte a l'hora de la qualificació.

11. L'AVALUACIÓ:

L'avaluació s'entén com una valoració i anàlisi d'un subjecte o grup concret dins d'un procés d'ensenyament-aprenentatge que permet conèixer el nivell de compliment dels objectius de l'assignatura per part dels estudiants, tenint en compte el cicle educatiu de l'alumne i les seues pròpies possibilitats i característiques.

L'avaluació del procés d'aprenentatge ha d'aportar informació clara sobre el progrés dels alumnes dins del grup, les dificultats que presenta, així com els recursos dels quals es disposa per a superar aquestes dificultats. Així doncs, l'avaluació és un element fonamental i inseparable de la pràctica educativa i compleix una funció formativa, indicant al professor i als alumnes si el procés d'aprenentatge funciona correctament o si, per contra, s'han d'aplicar altres mecanismes per a corregir les limitacions de l'alumne o per a la seua pròpia

metodologia. Per això, l'avaluació permet als alumnes prendre consciència del seu propi aprenentatge i implicar-se més en aquest. Per tant, també presenta una funció orientadora i autocorrectiva del procés d'aprenentatge.

D'altra banda, l'avaluació tindrà un caràcter integrador, perquè es valoraran globalment els conceptes apresos en altres assignatures i si s'han aconseguit els objectius generals dels ensenyaments professionals. També presenta una funció reguladora, perquè sistematitza els aprenentatges de l'alumnat en funció del desenvolupament personalitzat de cada procés.

El sistema d'avaluació serà diagnòstic (inicial), formatiu (contínua) i sumatiu (final).

El primer moment de l'avaluació serà l'inici de curs.

Segons l'article 8 de l'Ordre de 12 de desembre de 2008, "**l'avaluació inicial** té com a objectiu que cada equip docent detecte i avalue les capacitats de l'alumnat que li correspon. Es prendrà com a referència el registre d'avaluació contínua del curs anterior". "Si en l'avaluació inicial es detectara alumnat amb mancances formatives rellevants o, per contra, amb capacitats i rendiment excepcionals, l'equip docent proposarà a l'equip directiu les mesures de suport o d'ampliació oportunes". Aquest moment de l'avaluació tindrà un caràcter diagnòstic, perquè es realitza de manera prèvia al desenvolupament del procés educatiu en si, per a explorar els coneixements que ja tenen els alumnes. En la Música de Cambra aquest tipus d'avaluació no és massa significativa perquè molts grups estan acabats de formar i encara no han interpretat junts.

D'altra banda, l'alumne també serà jutjat en tres sessions d'avaluació ordinàries al llarg del curs. En aquests moments, l'avaluació serà **contínua o formativa**. El professor valorarà l'avanç dels aprenentatges en un moment determinat, i podrà variar o millorar les estratègies d'aprenentatge per a obtindre millors resultats. La informació obtinguda mitjançant l'avaluació formativa és una guia per a fer els següents passos que responguen a les necessitats de l'alumne. Així doncs, perquè els estudiants puguin ser avaluats, és necessari que assistisquen a classe regularment i realitzen les activitats d'aprenentatge programades. D'aquesta manera, l'alumne podrà dur a terme una continuïtat en el treball setmanal. Documents com el diari de classe o el registre d'avaluació contínua s'erigeixen com a documents bàsics de seguiment de l'avaluació. Si un alumne no assisteix regularment a classe (acumulació del 20% de faltes) no podrà atendre's al sistema d'avaluació contínua i se li haurà d'aplicar el procediment substitutiu d'avaluació.

En el moment final de l'**avaluació**, aquesta serà **sumativa**; el professor recollirà informació sobre els resultats de cada alumne, així com de les

estratègies i activitats que ha utilitzat el docent per a arribar a aquests resultats. Aquesta avaluació proporciona informació sobre el nivell d'assoliment en uns continguts d'aprenentatge concrets.

Durant tot el procés d'aprenentatge, hem d'advocar perquè els alumnes siguin crítics i exigents amb sí mateix. Per tant, el procés d'avaluació ha de tindre un caràcter d'autoavaluació perquè els estudiants siguin partícips del seu procés d'aprenentatge. L'**autoavaluació** és un dels mètodes conduents a que l'alumne sàpiga quin és el seu progrés individual i forme una imatge autoajustada dels seus avanços dins del grup. D'aquesta manera, els alumnes desenvolupen hàbits com el de la reflexió i la identificació dels errors propis, fonamentals perquè es formen amb capacitat per a aprendre de manera autònoma i per a desenvolupar l'autocrítica.

La idiosincràsia de l'assignatura de Música de Cambra permet el sistema d'avaluació anomenat **coavaluació**. El fet de conviure amb els altres companys permet que els alumnes es vagin coneixent i desenvolupen habilitats de socialització i companyia. En aquest cas, es tracta que els alumnes s'avaluen entre ells seguint les directrius del professor. D'aquesta manera, els alumnes s'esforçaran més, impulsats per la motivació de sorprendre els seus companys. Hem de tindre en compte que els estudiants d'ensenyaments professionals es troben immersos en una època (Adolescència), en la qual l'opinió dels seus iguals importa molt, fins i tot més que la del propi professor. Amb la coavaluació, els alumnes també amplien la destresa de jutjar de manera constructiva el treball exercit per companys dins del grup. Aquest factor es convertirà en una habilitat fonamental quan l'alumne entre en el món professional.

Així doncs, les estratègies de l'autoavaluació i la coavaluació converteixen als propis alumnes en els protagonistes reals dels seus processos educatius i estimulen la seua autonomia, socialització i la seua responsabilitat.

11.1. Criteris, procediments d'avaluació i criteris de qualificació.

Segons l'acord aprovat per la comissió de coordinació pedagògica el 27 d'abril de 2018, els criteris per a qualificar a l'alumnat quedarà de la següent manera:

- a) Progrés, evolució i compliment del treball amb els materials i recursos proposats en la programació: 60% del total de la qualificació
- b) Actitud personal, comportament i seguiment de l'estudi personalitzat de l'alumne: 20% del total de la qualificació.
- c) Participació en audicions o activitats extraescolars i complementàries: 20% del total de la qualificació.

En l'apartat a) es qualifiquen els següents aspectes:

- Realització dels continguts programats.
- Aspectes tècnics.
- Qualitat de la interpretació.

En l'apartat b) es qualifiquen els següents aspectes:

- Compromís amb el grup.
- Responsabilitat en l'estudi individual.
- Receptivitat i respecte a les idees diferents.

En l'apartat c) es qualifiquen els següents aspectes:

- Qualitat de la interpretació.
- Control i actitud escènica

Per una altra banda, cal tindre present que la **falta no justificada** en més de **5 classes**, quan l'assignatura és d'una sessió setmanal, fa **perdre el dret a l'avaluació contínua**.

11.2. Instruments d'avaluació

Els instruments d'avaluació són registres o documents que serveixen per a dur a terme els criteris d'avaluació.

- Registre i control de faltes d'assistència a les classes arreplegades en el diari de classe i amb la plataforma Itaca docent i Web Família.
- Observació directa a l'aula i registre de l'atenció i actitud en classe a través del Registre d'Avaluació contínua ((RAC) Article 5 de l'Ordre de 12 de desembre de 2008).
- Registre del programa realitzat en l'audició per àudio i vídeo.
- Rúbriques d'avaluació: amb elles concretarem l'aplicació dels Criteris d'Avaluació per a les sessions d'avaluació i ens ajudaran a justificar de manera clara i comprensible davant les famílies la qualificació dels seus fills/es.

En aquesta programació hem desenvolupat les següents rúbriques per a ser utilitzades en l'assignatura de Música de Cambra del centre:

Per a l'apartat a), comentat al punt 11.1, utilitzarem la **Rúbrica 1** (Sessions d'Aula: aspectes tècnics i artístics), amb la qual qualificarem qüestions referents a:

- Realització dels continguts programats.
- Aspectes tècnics.
- Qualitat de la interpretació.

RÚBRICA 1 Sessions d'Aula: aspectes tècnics i artístics Progrés, evolució i compliment del treball amb els materials i recursos proposats en la programació: 60 % de la QUALIFICACIÓ TOTAL	
Alumne/a:	
Curs:	Instrument:
Qualificació R-1 (Màxim 6 punts):	

RÚBRICA 1	ENCARA NO COMPETENT	POC COMPETENT	COMPETÈNCIA BÀSICA	COMPETÈNCIA MITJANA	COMPETÈNCIA AVANÇADA	
CRITERIS AVALUACIÓ	Insuficient	Insuficient	Suficient	Notable	Excel·lent	P U N T S
	<i>No ho aconsegueix</i>	<i>Ho aconsegueix parcialment i amb molta dificultat</i>	<i>Ho aconsegueix amb dificultat</i>	<i>Ho aconsegueix</i>	<i>Ho aconsegueix amb facilitat</i>	
Interpreta- ció d'obres de distintes èpoques i estils: unificació criteris interpretatius i equilibri sonor.	El nivell de varietat d'estils, d'unificació de criteris i d'equilibri sonor és molt baix	El nivell de varietat d'estils, d'unificació de criteris d'equilibri sonor és baix	El nivell de varietat d'estils, d'unificació de criteris i d'equilibri sonor és correcte, amb molt de marge de millora	El nivell de varietat d'estils, d'unificació de criteris i d'equilibri sonor és alt, amb marge de millora	El nivell de varietat d'estils, d'unificació de criteris i d'equilibri sonor és molt alt	Màxim 1'5
	(de 0 a 0'3 punts)	(de 0'4 a 0'6 punts)	(de 0'7 a 0'9 punts)	(de 1 a 1'2 punts)	(de 1'3 a 1'5 punts)	
Actuar com a responsable del grup dirigint la interpreta- ció col·lectiva mentre realitza la seua pròpia part ⁽¹⁾ : gestualitat, visió global de so timbre, fraseig etc.	El nivell de conducció, gestualitat, timbre o fraseig del grup és molt baix	El nivell de conducció, gestualitat, timbre o fraseig del grup és baix	El nivell de conducció, gestualitat, timbre o fraseig del grup és correcte, amb molt de marge de millora	El nivell de conducció, gestualitat, timbre o fraseig del grup és alt, amb marge de millora	El nivell de conducció, gestualitat, timbre o fraseig del grup és molt alt	Màxim 1'5 (o zero)
	(de 0 a 0'3 punts)	(de 0'4 a 0'6 punts)	(de 0'7 a 0'9 punts)	(de 1 a 1'2 punts)	(de 1'3 a 1'5 punts)	
(1) Responsable de grup , puntuació màxima d'aquesta rúbrica: 1'5 punts No responsable de grup , puntuació màxima d'aquesta rúbrica: 0 punts						
Lectura a vista	El nivell de lectura a vista és molt baix	El nivell de lectura a vista és baix	El nivell de lectura a vista és correcte, amb molt de marge de millora	El nivell de lectura a vista és alt, amb marge de millora	El nivell de lectura a vista és molt alt	Màxim 1
	(de 0 a 0'2 punts)	(de 0'3 a 0'4 punts)	(de 0'5 a 0'6 punts)	(de 0'7 a 0'8 punts)	(de 0'9 a 1 punts)	
Qualitat en la interpreta- ció ⁽²⁾ : afinació, ritme, fraseig, dinàmica, agògica, articulació, etc.	El nivell de qualitat en la interpretació (afinació, ritme, dinàmica, agògica, etc) és molt baix	El nivell de qualitat en la interpretació (afinació, ritme, dinàmica, agògica, etc) és baix	El nivell de qualitat en la interpretació (afinació, ritme, dinàmica, agògica, etc) és correcte, amb molt de marge de millora	El nivell de qualitat en la interpretació (afinació, ritme, dinàmica, agògica, etc) és alt, amb marge de millora	El nivell de qualitat en la interpretació (afinació, ritme, dinàmica, agògica, etc) és molt alt	Màxim 3'5 (2)
	(de 0 a 0'4 punts)	(de 0'5 a 0'8 punts)	(de 0'9 a 1'2 punts)	(de 1'3 a 1'6 punts)	(de 1'7 a 2 punts)	

	(2) No responsable de grup , puntuació màxima d'aquesta rúbrica: 3'5 punts Responsable de grup , puntuació màxima d'aquesta rúbrica: 2 punts					

Per a l'apartat b) utilitzarem la **Rúbrica 2** (Sessions d'Aula: aspectes actitudinals), amb la qual qualificarem qüestions referents a:

- Compromís amb el grup.
- Responsabilitat en l'estudi individual.
- Receptivitat i respecte a les idees diferents.

RÚBRICA 2 Sessions d'Aula: aspectes actitudinals Actitud personal, comportament i seguiment de l'estudi personalitzat de l'alumne: 20 % de la QUALIFICACIÓ TOTAL						
Alumne/a:						
Curs: Instrument:						
Qualificació R-2 (Màxim 2 punts):						
RÚBRICA 2	ENCARA NO COMPETENT	POC COMPETENT	COMPETÈNCIA BÀSICA	COMPETÈNCIA MITJANA	COMPETÈNCIA AVANÇADA	
CRITERIS	Insuficient	Insuficient	Suficient	Notable	Excel·lent	PUNTS
AVALUACIÓ	<i>No ho aconsegueix</i>	<i>Ho aconsegueix parcialment i amb molta dificultat</i>	<i>Ho aconsegueix amb dificultat</i>	<i>Ho aconsegueix</i>	<i>Ho aconsegueix amb facilitat</i>	
Actitud i interès davant l'estudi: preparar a casa les obres corresponents al repertori programat.	L'actitud no és receptiva i l'interès davant l'estudi és molt baix	L'actitud és poc receptiva i l'interès davant l'estudi és baix	L'actitud i l'interès davant l'estudi són correctes, amb molt de marge de millora	L'actitud i l'interès davant l'estudi són alts, amb marge de millora	L'actitud i l'interès davant l'estudi són molt alts	Màxim
	(de 0 a 0'2 punts)	(de 0'3 a 0'4 punts)	(de 0'5 a 0'6 punts)	(de 0'7 a 0'8 punts)	(de 0'9 a 1 punts)	1

Respecte als altres i receptivitat a les idees	El nivell de respecte i receptivitat és molt baix	El nivell de respecte i receptivitat és baix	El nivell de respecte i receptivitat és correcte, amb molt de marge de millora	El nivell de respecte i receptivitat és alt, amb marge de millora	El nivell de respecte i receptivitat és molt alt	Màxim 0'5
	(0'1 punts)	(0'2 punts)	(0'3 punts)	(0'4 punts)	(0'5 punts)	
Compromís amb el grup	El nivell de compromís és molt baix	El nivell de compromís és baix	El nivell de compromís és correcte, amb molt de marge de millora	El nivell de compromís és alt, amb marge de millora	El nivell de compromís és molt alt	Màxim 0'5
	(0'1 punts)	(0'2 punts)	(0'3 punts)	(0'4 punts)	(0'5 punts)	

Per a l'apartat c) utilitzarem la **Rúbrica 3** (Audicions i activitats) amb la qual qualificarem qüestions referents a:

- Participació en audicions o activitats extraescolars i complementàries.
- Qualitat de la interpretació en públic.
- Control i actitud escèniques.

RÚBRICA 3 Audicions i activitats Participació en audicions o activitats extraescolars i complementàries: 20 % de la QUALIFICACIÓ TOTAL						
Alumne/a:						
Curs: Instrument:						
Qualificació R-3 (Màxim 2 punts):						
RÚBRICA 3	ENCARA NO COMPETENT	POC COMPETENT	COMPETÈNCIA BÀSICA	COMPETÈNCIA MITJANA	COMPETÈNCIA AVANÇADA	
CRITERIS AVALUACIÓ	Insuficient	Insuficient	Suficient	Notable	Excel·lent	PUNTS
	<i>No ho aconsegueix</i>	<i>Ho aconsegueix parcialment i amb molta dificultat</i>	<i>Ho aconsegueix amb dificultat</i>	<i>Ho aconsegueix</i>	<i>Ho aconsegueix amb facilitat</i>	
Qualitat en la interpretació en públic: afinació, ritme, fraseig,	El nivell de qualitat en la interpretació en públic és molt	El nivell de qualitat en la interpretació en públic és baix	El nivell de qualitat en la interpretació en públic és	El nivell de qualitat en la interpretació en públic és alt,	El nivell de qualitat en la interpretació en públic és molt alt	Màxim 1

dinàmica, agògica, articulació, etc.	baix (de 0 a 0'2 punts)	(de 0'3 a 0'4 punts)	correcte, amb molt de marge de millora (de 0'5 a 0'6 punts)	amb marge de millora (de 0'7 a 0'8 punts)	(de 0'9 a 1 punts)	
Control i actitud escèniques.	El nivell de control a l'escenari és molt baix (0'1 punts)	El nivell de control a l'escenari és baix (0'2 punts)	El nivell de control a l'escenari és correcte, amb molt de marge de millora (0'3 punts)	El nivell de control a l'escenari és alt, amb marge de millora (0'4 punts)	El nivell de control a l'escenari és molt alt (0'5 punts)	Màxim 0'5
Participació en les activitats proposades: audicions, activitats extraescolars o complementàries	El nivell de participació en les activitats proposades és molt baix (0'1 punts)	El nivell de participació en les activitats proposades és baix (0'2 punts)	El nivell de participació en les activitats proposades és correcte, amb molt de marge de millora (0'3 punts)	El nivell de participació en les activitats proposades és alt, amb marge de millora (0'4 punts)	El nivell de participació en les activitats proposades és molt alt (0'5 punts)	Màxim 0'5

Per al resultat total, utilitzarem la **Rúbrica General**, on reflectirem els resultats de les rúbriques anteriors més el resultat global (la suma de les Rúbriques 1, 2 i 3).

RÚBRICA GENERAL Suma de les Rúbriques 1, 2 i 3 60% + 20% + 20% = 100 % de la QUALIFICACIÓ						
Alumne/a:						
Curs: Instrument:						
Qualificació total (Màxim 10 punts):						
RÚBRICA GENERAL	ENCARA NO COMPETENT	POC COMPETENT	COMPETÈNCIA BÀSICA	COMPETÈNCIA MITJANA	COMPETÈNCIA AVANÇADA	
RÚBRIQUES	Insuficient (1-2)	Insuficient (3-4)	Suficient (5-6)	Notable (7-8)	Excel·lent (9-10)	P U N T S
	No ho aconsegueix	Ho aconsegueix parcialment i amb molta dificultat	Ho aconsegueix amb dificultat	Ho aconsegueix	Ho aconsegueix amb facilitat	

Rúbrica 1	El nivell assolit en la Rúbrica 1 és molt baix	El nivell assolit en la Rúbrica 1 és baix	El nivell assolit en la Rúbrica 1 és correcte	El nivell assolit en la Rúbrica 1 és alt	El nivell assolit en la Rúbrica 1 és molt alt	Màxim 6 punts
Rúbrica 2	El nivell assolit en la Rúbrica 2 és molt baix	El nivell assolit en la Rúbrica 2 és baix	El nivell assolit en la Rúbrica 2 és correcte	El nivell assolit en la Rúbrica 2 és alt	El nivell assolit en la Rúbrica 2 és molt alt	Màxim 2 punts
Rúbrica 3	El nivell assolit en la Rúbrica 3 és molt baix	El nivell assolit en la Rúbrica 3 és baix	El nivell assolit en la Rúbrica 3 és correcte	El nivell assolit en la Rúbrica 3 és alt	El nivell assolit en la Rúbrica 3 és molt alt	Màxim 2 punts
VALORACIÓ GENERAL I PUNTUACIÓ TOTAL	El nivell assolit en total és molt baix (1-2 punts)	El nivell assolit en total és baix (3-4 punts)	El nivell assolit en total és correcte (5-6 punts)	El nivell assolit en total és alt (7-8 punts)	El nivell assolit en total és molt alt (9-10 punts)	Màxim 10 punts

11.3. Activitats de recuperació per a l'alumnat amb assignatures pendents de cursos anteriors.

Aquells alumnes que no hagen superat el curs anterior de música de cambra, per a poder recuperar el curs, hauran de superar els mínims exigibles marcats pel professor. La recuperació es realitzarà en la classe del curs següent, és a dir, no tindrà dues hores de classe de cambra.

El procés de recuperació es pot produir en qualsevol moment del curs, serà el professor tutor qui indicarà a l'alumne els mínims exigibles que haurà d'aconseguir per a poder recuperar el curs pendent i immediatament s'iniciarà la programació del curs en vigor.

12. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

12.1. Mesures d'atenció a la diversitat.

Aquells alumnes amb discapacitats que superen les proves específiques i s'hagen matriculat, seran objecte d'un adequat seguiment per l'equip docent. Els centres que escolaritzen alumnes amb discapacitat disposaran dels recursos necessaris, humans i materials, per a atendre el procés d'ensenyament/aprenentatge.

Per als alumnes que ho precisen el professor dissenyarà, basant-se en el programa d'estudis, una adaptació curricular amb els continguts mínims exigibles per a superar el curs.

Activitats de reforç: es destinaran a aquells alumnes que presenten necessitats educatives especials, prestant especial atenció a deficiències de caràcter tècnic o interpretatiu i el seu rendiment estiga per davall del mínim exigible en el seu curs. Aquestes activitats tindran la finalitat d'estimular, motivar i reforçar els continguts tècnics i musicals que l'alumne no puga adquirir amb normalitat. La competència per al desenvolupament i l'aplicació de les activitats de reforç serà competència del professor tutor que tindrà en compte les necessitats específiques de cada alumne.

Activitats d'ampliació: es destinaran a aquells alumnes el rendiment dels quals estiga per damunt dels objectius marcats per al seu curs i que presenten un nivell d'exigència personal alt, sent el seu ritme d'aprenentatge superior a la mitjana. Els continguts d'aquestes activitats seran competència del professor tutor i aniran destinats al perfeccionament dels coneixements tècnics i interpretatius de l'alumne.

12.2. Estratègies per a l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

El nivell de cada estudiant és molt variable des del punt de vista personal, familiar i social. Atesa aquesta diversitat, hem de tindre en compte que no podem ensenyar a tots de la mateixa manera. Així doncs, ens veiem en l'obligació de preparar les classes amb continguts extra o reduint continguts i pretensions pedagògiques per a poder atendre els alumnes que necessiten un suport específic.

A l'aula ha de predominar una metodologia flexible per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds i interessos de l'alumnat i als canvis que pugen experimentar al llarg del curs, sense deixar de costat els objectius que es persegueixen. Així doncs, no s'ha de discriminar cap alumne en funció de la seua

aptitud musical, procurant que cada estudiant desenvolupara les seues capacitats al màxim nivell.

Dins de la diversitat, s'entén que hi ha alumnes/as amb unes condicions físiques o psíquiques per a tota la vida (Síndrome de Down, malformacions físiques, etc.). En relació a aquests alumnes i alumnes, s'ha de tindre en compte, que ens trobem en un sistema de règim especial per al qual s'exigeix una prova d'ingrés, bé siga d'accés o aptitud amb el que l'alumnat que accedisca als nostres ensenyaments ha de demostrar un cert nivell, depenent del curs pel qual opte. Una altra circumstància afegida és que, en els Conservatoris, no existeix el personal qualificat per a poder ajudar a aquests alumnes/as.

D'aquesta manera en el Conservatori, les característiques de l'Alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu es redueixen a les següents:

- Xiquets/es amb dèficit d'atenció o hiperactivitat.
- Xiquets/es amb altes capacitats
- Xiquets/es amb dislèxia.
- Xiquets/es amb asma.
- Xiquets/es amb problemes visuals (invidència, dèficit visual, albinisme...)
- Uns altres que la particularitat del qual desconeguem.

Quan es detecten alumnes/as amb alguns d'aquestes característiques, se seguirà el següent Protocol d'Actuació:

- Parlar amb les famílies per conèixer el grau d'afectació, i si va acompanyat d'informe físic o psicològic, o precisa de medicació que puga afectar el desenvolupament correcte de les classes.
- Com a tutor, posar-lo en coneixement de l'Equip Directiu i l'equip docent de l'alumne.
- Contactar amb els Equips d'Orientació del centre d'educació primària o secundària on vaja l'alumne, i en defecte d'això en els serveis d'orientació psico-pedagògica municipals o autonòmics.
- Contactar amb associacions especialitzades en el tema en concret per a recaptar informació i amb professionals que coneguen sobre la matèria.

- 🔍 Buscar informació i recursos pedagògics apropiats, o adaptar-los per a poder continuar la tasca pedagògica.

El que es pretén és adoptar les millors decisions per a poder arribar a solucionar satisfactòriament la situació en particular.

La manera d'atendre aquesta diversitat en la pràctica docent es duu a terme per mitjà de les adaptacions curriculars. Així podem definir l'adaptació curricular com el conjunt d'accions dirigides a adequar el currículum a les necessitats de l'alumne.

Les adaptacions podran ser "Adaptacions curriculars no significatives" o "Adaptacions d'accés al currículum" (Les Adaptacions significatives no es donen en els nostres ensenyaments).

Les **Adaptacions curriculars no significatives** es realitzen sobre la pròpia acció docent i tal vegada també sobre la programació didàctica:

- a) No afecten els aspectes establits en el currículum.
- b) Són canvis que el professor introdueix de manera habitual en el procés d'ensenyament.
- c) Tracten de facilitar el procés educatiu a l'alumne, donant resposta a les diferències individuals de l'alumne ja siguen de tipus afectiu, cognoscitiu i motriu.
- d) Aquestes adaptacions contempen canvis en continguts didàctics, activitats (de suport o ampliació), metodologia, materials utilitzats i procediments i instruments d'avaluació.
- e) Dins d'aquest grup trobem alumnes que presenten necessitats educatives especials de manera transitòria o temporal.
- f) Podem realitzar adaptacions no significatives per raons afectives provocades per situacions familiars, relació amb companys, amics, etc.; per raons cognoscitives com a gran facilitat per a l'aprenentatge en una matèria o, per contra, amb greus problemes de comprensió, memorització, maduració, etc.; per raons motrius (físiques) com a esquinços, dit trencat, braç enguixat, malaltia, lumbàlgia, etc.

Les Adaptacions d'accés al currículum: suposen la modificació o dotació de recursos espacials, materials o de comunicació per a facilitar que els alumnes amb necessitats educatives especials puguin desenvolupar el currículum. Aquestes adaptacions poden ser físiques (supressió de barreres arquitectòniques, canvis d'il·luminació, etc.) materials (ordinador adaptat, text Braille, etc.) i

comunicatius (sistemes de comunicació complementaris com la Llengua de Signes, etc.)

L'objectiu últim d'aquestes adaptacions curriculars és el de proporcionar a cada alumne la resposta que necessita en funció de les seues necessitats i també dels seus límits. Així doncs, per a aconseguir aquesta fi el professor podrà plantejar les següents estratègies:

- a) Modificacions en el temps de consecució dels continguts i objectius.
- b) Accelerar o frenar la introducció de nous continguts.
- c) Varietat metodològica. Com a principal punt de suport cal partir dels coneixements previs de l'alumne, presentant els continguts de diferent forma.
- d) Varietat de recursos didàctics que permeten proposar activitats de treball diferents segons les necessitats dels alumnes.
- e) Organitzar el treball de manera flexible i amb ritmes d'aprenentatge diferent, incloent-hi més sessions per a les unitats.
- f) Activitats extraescolars com a cursos de perfeccionament, assistència a concerts, audicions, formar part de grups de cambra, bandes, orquestres, etc.

Un dels supòsits més habituals que trobem en classe és el dia a dia amb xiquets amb TDAH. Desafortunadament, el ritme de vida de la nostra societat, ha fet que siga un dels trastorns més comuns que trobem a les nostres aules

13. ÚS DE LES TIC A L'AULA

13.1. Mesures per a la difusió de les bones pràctiques en l'ús de les TIC.

Entenem per bones pràctiques educatives amb TIC a la resposta que donem davant situacions d'aprenentatge posant a la nostra disposició eines tecnològiques per a l'acompliment d'un treball cooperatiu; creant, d'aquesta manera, entorns col·laboratius d'aprenentatge.

L'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) ocupa en l'actualitat una posició central en la vida quotidiana dels adolescents. Per a ells, aquestes tecnologies són el seu senyal d'identitat. D'aquí ve que un dels reptes

més importants dels professionals de l'educació siga, sense cap dubte, l'estudi de la relació que els menors estableixen amb les TIC i l'impacte que tenen sobre el seu aprenentatge i sobre les seues relacions socials.

La interactivitat que proporcionen les TIC és un dels pilars fonamentals dels canvis socials que s'estan produint. Els joves (menors) utilitzen les TIC com a eines de socialització, diversió, treball, en definitiva, d'interacció amb el seu entorn social i educatiu.

L'ús de les TIC a l'aula té les seues llums i ombres i convé tindre en compte una sèrie de consideracions.

Respecte a l'ús didàctic de les TIC a les aules cal posar l'accent que:

1. L'important és sempre l'enfocament educatiu i no el tecnològic. És a dir, el professorat ha de tindre clar quin objectiu educatiu pretén aconseguir, què ha d'aprendre l'alumnat i de quina forma l'ús de les TIC pot facilitar aquest aprenentatge.
2. Les TIC no obraran "miracles" en el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Poden incrementar la motivació pel nou de la metodologia didàctica utilitzada, però al final, el treball i esforç de l'alumnat ha de ser present.
3. Les TIC han d'afavorir la metodologia del 'saber fer' com a fonament del procés d'aprenentatge i avaluació de coneixements. El docent planteja un aprenentatge actiu en el qual l'alumnat adquireix coneixements a partir d'experiències diverses de manera individual o col·laborativa.
4. La utilització de les TIC a l'aula s'ha de plantejar com a recurs de suport en el procés d'adquisició de la 'competència digital' per part de l'alumnat.
5. Les TIC no substitueixen al docent a l'aula. La figura del docent és bàsica per a la consecució dels objectius didàctics planificats en la seua programació d'aula. El docent estableix les condicions de partida, estableix objectius finals, guia i orienta.
6. Les TIC afavoreixen tant el treball individual de l'alumnat com el treball col·laboratiu, i tant de manera presencial a l'aula, com a distància des d'entorns virtuals d'ensenyament.
7. Els materials utilitzats a l'aula han d'estar adaptats a la utilització de les eines TIC. Deuen a més facilitar la seua interacció amb l'alumnat, la col·laboració a l'aula i incloure aspectes relacionats amb la indagació i exploració. I, finalment, han de ser flexibles i adaptables a l'alumnat en situacions d'aprenentatge diferents.

8. Respecte als materials, també cal diferenciar si van dirigits a l'aprenentatge presencial o a distància. L'estructura i elaboració serà diferent. En el cas de l'ensenyament presencial l'alumnat té al docent a l'aula com a referència immediata per a qualsevol dubte o qüestió. En l'ensenyament a distància, el rol del professorat és diferent. Guia a l'alumnat i interactua amb ell, però de forma diferida, per la qual cosa els materials hauran de ser totalment autosuficients i dirigits.
9. Les activitats TIC han d'estar estructurades i planificades dins del termini i en la forma escaient per a la seua realització a l'aula. És important que no càpia la improvisació, ja que es transmet una imatge d'utilització de les TIC per elles mateixes, sense objectius didàctics concrets.
10. La utilització de les TIC ha d'estar reflectida en la pròpia programació d'aula de cada matèria. Planificat el seu ús en activitats concretes i amb els objectius didàctics descrits.

14. CONVIVÈNCIA ESCOLAR

14.1. Concreció dels acords i continguts per a promoure la convivència escolar adoptats en el pla de convivència.

Un dels requisits per a un procés educatiu de qualitat és fomentar una convivència adequada en els centres docents, afavorint la llibertat personal, la responsabilitat, la ciutadania democràtica, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, la justícia i tots aquells valors que contribuïsquen a superar qualsevol tipus de discriminació.

La convivència i l'aprenentatge són dos aspectes estretament relacionats entre si. Un clima de convivència escolar adequat afavoreix la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge. Per tant, l'educació per a la convivència formarà part integrant de la funció docent i es desenvoluparà en totes les àrees i matèries del currículum. És responsabilitat de tots els membres de la comunitat educativa afavorir la convivència al centre i fomentar un clima escolar positiu. L'educació no ha de limitar-se únicament a la transmissió de coneixements, sinó que també ha de promoure valors que contribuïsquen a la millora permanent de la convivència escolar, garantint el compliment dels drets i deures de tots els membres de la comunitat educativa.

ACTIVITATS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA, EL BENESTAR I LA PREVENCIÓ DE CONFLICTES

1. Utilització d'un model dialògic, preventiu i restauratiu per a la gestió positiva dels conflictes. La Direcció d'Estudis i la persona coordinadora de Convivència, Benestar i Protecció promouran l'escolta activa, el diàleg i la reparació del dany com a eines prioritàries d'intervenció. Quan siga procedent, es podrà constituir un equip d'intervenció o mediació format per la direcció, la direcció d'estudis, la coordinació de Benestar i Protecció, el professor o professora tutor/a i la família o representants legals de l'alumnat implicat. Com a recurs de suport es podran utilitzar els materials i les orientacions inclosos en els protocols REICO de la Conselleria d'Educació.

2. Observació preventiva per part del professorat per a detectar de manera primerenca situacions que puguin afectar la convivència, el benestar emocional o la protecció de l'alumnat. Davant qualsevol indicatiu rellevant, s'informarà el tutor o tutora, les famílies i, si escau, la coordinació de Benestar i Protecció.

3. Comunicació continuada amb les famílies i representants legals mitjançant la plataforma ITACA, tutories presencials, entrevistes individualitzades i els canals de comunicació habilitats pel centre.

4. Comunicació d'incidències. Qualsevol membre de la comunitat educativa podrà comunicar situacions que puguin afectar la convivència, el benestar o la protecció de l'alumnat seguint els canals previstos en el Reglament de Règim Interior. Les comunicacions podran dirigir-se al professorat, a la tutoria, a la coordinació de Benestar i Protecció o a l'equip directiu.

5. Desenvolupament d'activitats grupals i projectes educatius que afavorisquen el respecte mutu, la inclusió, la igualtat, la participació, la resolució pacífica de conflictes i el rebuig de qualsevol forma de violència o discriminació.

6. Participació activa de la comunitat educativa en l'elaboració, revisió i millora de les normes de convivència i de les mesures dirigides a afavorir un clima escolar positiu.

7. Difusió del Pla de Convivència a través dels mitjans de comunicació del centre per tal de facilitar-ne el coneixement per part de tota la comunitat educativa.

8. Realització d'actuacions d'acollida i integració dirigides a l'alumnat de nova incorporació al centre.

9. No es permetrà l'exposició ni la difusió de materials que vulneren els drets fonamentals, promoguen qualsevol tipus de discriminació o fomenten la violència,

vetllant especialment per la protecció de tots els membres de la comunitat educativa.

10. Incorporació progressiva de referents femenins i de les aportacions realitzades per dones en els àmbits artístic, musical, científic i cultural mitjançant la selecció de repertoris, materials i activitats educatives.

11. Desenvolupament d'actuacions de prevenció, sensibilització i detecció de la violència de gènere, difonent les iniciatives promogudes per l'administració educativa i garantint la protecció i la confidencialitat de les possibles víctimes.

12. Promoció del respecte a la diversitat personal, familiar, afectivosexual, cultural i de gènere mitjançant activitats educatives, campanyes de sensibilització i actuacions inclusives.

13. Promoció del benestar emocional de l'alumnat mitjançant actuacions preventives, acompanyament educatiu, detecció primerenca de situacions de vulnerabilitat i aplicació de les mesures previstes en el Pla de Convivència i en els protocols de protecció vigents.

15. ACTIVITATS ARTÍSTIQUES COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Les activitats complementàries i extraescolars són una eina de treball molt important per a la formació integral de l'alumne tant en el centre educatiu, com en la societat.

Les activitats organitzades pel centre per a la setmana cultural seran d'obligatòria assistència per als alumnes que tinguin horari lectiu en el moment de la realització de l'activitat i molt recomanable per als alumnes que no els coincideix en el seu horari lectiu.

Com a activitats extraescolars poden sorgir ofertes i/o promocions culturals relacionades amb les arts escèniques: concerts, ballet, teatre, òpera, ...; així mateix, des del centre es poden organitzar visites culturals, excursions a museus, biblioteques, auditoris, etc. Aquestes eixides aniran destinades als interessos formatius dels nostres alumnes. Aquest tipus d'activitats es consideraran activitats d'assistència voluntària, encara que molt recomanades per a l'alumnat.

16. AUDICIONS O RECITALS QUE L'ALUMNAT REALITZARÀ DURANT EL CURS.

Quant a les audicions les considerem un instrument importantíssim i bàsic per a la formació de l'alumnat d'ensenyaments artístics de música. És primordial per als alumnes i els professors mostrar el seu treball, compartir la seua riquesa artística i intel·lectual. Les audicions són activitats avaluables i de participació obligatòria.

Les audicions es realitzaran en els dies previs a l'avaluació marcats pel centre. Es poden fer en qualsevol franja horària però preferentment es desenvoluparan en les hores en les que els professors tenen música de cambra. Estaran coordinades pel director del departament.

Els programes seran editats en format editable pels professors i seran unificats en un únic format.

Donades les circumstàncies viscudes, la realització o no d'audicions queda supeditada a la situació sanitària.

Per respecte a la totalitat de participants en l'audició es recomana romandre a la sala fins a la finalització d'aquesta. El professorat tractarà d'organitzar audicions que no superen els 50 minuts de duració.

Pel que respecta al concurs de Música de Cambra, els professors proposaran als seus grups per a que participen d'acord amb les bases que estan publicades. La participació dels alumnes no és obligatòria però sí tinguda en compte per a la configuració de la qualificació.

Els alumnes participants es comprometen a realitzar les actuacions fora del Centre que calguen derivades de la participació o del fet d'haver guanyat en una categoria (Universitat politècnica de Gandia, acte de lliurament de guardons...)

17. L'ORIENTACIÓ EDUCATIVA I ACADÈMICA EN L'ÀMBIT DE LES ENSENYANCES PROFESSIONALS DE MÚSICA.

Atenent a la Resolució de 29 de juliol de 2026, per la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels conservatoris per al curs 2026-2027, a més de l'acció tutorial desenvolupada de forma continuada, en els ensenyaments professionals de música l'atenció a l'orientació educativa inclou principalment:

- a) En relació amb l'autonomia i l'autogestió, fomentar la capacitat de l'estudiant per a planificar el seu estudi, gestionar el seu temps i desenvolupar hàbits de treball independents en la seua formació musical.
- b) En relació amb el suport social i personal, proporcionar un espai de suport i acompanyament per a l'estudiant en el seu procés de creixement personal i afrontar els desafiaments inherents als estudis musicals.
- c) En relació amb la metodologia de l'aprenentatge musical, informar sobre diferents eines i metodologies d'aprenentatge musical per a optimitzar el procés d'estudi.
- d) En relació amb la vocació i projecte personal, ajudar l'alumne a esclarir els seus interessos i talents musicals, i a definir un projecte de vida personal i professional en l'àmbit de la música.
- e) En relació amb coneixement de l'entorn professional, informar sobre les diferents opcions professionals per a músics (intèrpret, pedagog, compositor, etc.), els estudis de grau superior i el mercat laboral.
- f) En relació amb l'expressió artística, desenvolupar la capacitat d'expressar idees, emocions i inquietuds de manera personal i artística a través de la música.
- g) En relació amb les habilitats de comunicació, enfortir les competències comunicatives necessàries per a interactuar en l'àmbit musical, ja siga en grup o en solitari.
- h) En relació amb la prevenció de dificultats, anticipar i prevenir problemes que puguin afectar el rendiment acadèmic i el benestar personal, oferint estratègies per a afrontar-los.
- i) En relació a l'ús de recursos, guiar a l'estudiant en l'ús de recursos disponibles (biblioteques, tecnologia musical, etc.) per a complementar la seua formació.

Aquestes directrius es concreten al nostre centre a través de les accions generals establertes al Pla d'Orientació i Acció Tutorial en vigor, revisat en setembre de 2026. De forma complementària es planifiquen en el marc de les activitats complementàries i extraescolars que es proposen per a la seua inclusió en la PGA del present curs, activitats especialment adreçades als ensenyaments professionals tals com:

- 1) Elaboració d'un dossier per a l'alumnat de 4rt d'ensenyaments professionals, al voltant de les assignatures optatives ofertades per el centre.
- 2) Organització d'una xerrada amb participació de professors convidats de l'àmbit de la gestió dels ensenyaments superiors de música, per tal d'informar a l'alumnat de 5è i 6è d'ensenyaments professionals al voltant de les possibilitats que ofereixen aquests estudis i les característiques de les seues proves d'accés.

- 3) Organització d'una taula rodona amb la participació de professionals dels distints camps laborals que ofereixen els estudis musicals.
- 4) Organització d'una eixida per visitar les instal·lacions d'un conservatori superior de música de referència.
- 5) Organització de tallers per a l'alumnat, preferentment impartits per experts, centrats en millorar i rendibilitzar el seu estudi musical.